

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning	3
2.	Bygningsmæssige forhold mv.....	4
	2.1 Afdeling A og B	7
	2.2. Anneks Syd.....	10
	2.3. Anneks Nord.....	11
	2.4. Arrestafdelingen	13
	2.5. Sikret afdeling	13
	2.6. Sikrings- og observationsceller	16
	2.7. Gårdtursareal	17
3.	Regelgrundlaget for anbringelse i anstalt for domfældte	18
4.	Arbejde, undervisning og fritid.....	22
	4.1. Arbejde.....	22
	4.2. Undervisning	32
	4.3. Fritid.....	33
5.	Andre forhold.....	38
	5.1. Belægning.....	38
	5.2. Forplejning	41
	5.3. De indsattes kontakt med omverden.....	42
	5.4. Talsmandsordning.....	45
	5.5. Alkohol og euforiserende stoffer.....	47
	5.6. Vold mv.....	48
	5.7. Sagsbehandling mv.....	49
	5.8. Personaleforhold.....	51
	5.9. Interne inspektioner	56
6.	Samtaler med indsatte.....	56
7.	De udlånte sager	58
	7.1. Håndjern.....	59
	7.1.1. Indledning.....	59
	7.1.2. Retsgrundlag.....	59
	7.1.3. Betingelser	60
	7.1.4. Begrundelse	60
	7.1.5. Magtanvendelse	61
	7.1.6. Kompetence mv.....	62
	7.1.7. Lægetilsyn	64
	7.1.8. Ophør og varighed	64
	7.2. Magtanvendelse	65

7.2.1. Indledning.....	65
7.2.2. Retsgrundlag.....	65
7.2.3. Betingelser.....	66
7.2.4. Begrundelse mv.....	67
7.2.5. Kompetence mv.....	68
7.2.6. Lægetilsyn.....	69
7.3. Anbringelse i observationscelle.....	69
7.3.1. Indledning.....	69
7.3.2. Retsgrundlaget.....	69
7.3.3. Betingelser for anbringelse.....	70
7.3.4. Begrundelsen for anbringelse.....	70
7.3.5. Magtanvendelse.....	71
7.3.6. Visitation og omklædning.....	72
7.3.7. Kompetence.....	73
7.3.8. Lægetilsyn.....	76
7.3.9. Observation.....	77
7.3.10 Underskrift.....	79
7.3.11. Ophør og varighed.....	79
7.3.12. Ledelsens tilsyn.....	81
7.4. Disciplinærsager.....	82
7.4.1. Indledning.....	82
7.4.2. Retsgrundlag.....	82
7.4.3. Betingelser.....	83
7.4.4. Sagsbehandlingsregler.....	83
7.4.5. Parthøring og begrundelse.....	84
7.4.6. Kompetence mv.....	88
7.4.7. Klagevejledning mv.....	90
7.4.8. Sanktionen.....	90
Opfølgning.....	94
Underretning.....	94

1. Indledning

Den 20. august 2006 foretog jeg og to af embedets øvrige medarbejdere inspektion af Anstalten for domfældte i Nuuk.

Jeg har tidligere henholdsvis den 9. oktober 1993, 19. august 1999 og 24. august 2001 foretaget inspektion af Anstalten for domfældte i Nuuk. Sidstnævnte inspektion var en opfølgingsinspektion som jeg foretog i forbindelse med at jeg var i Nuuk i anden anledning.

Under inspektionen modtog jeg rapportmateriale til gennemgang, jf. pkt. 7 nedenfor.

Inspektionen den 20. august 2006 bestod af følgende dele:

- en indledende samtale med – i anstaltslederens fravær – overvagtimester Peter Petersen, personale- og beskæftigelseskonsulent for alle anstalterne i Grønland Per Skelvig og vagtmester Anda Josefsen,
- en rundgang i anstalten,
- to samtaler med enkeltanbragte, og
- en afsluttende samtale med anstaltens overvagtimester og personale- og beskæftigelseskonsulenten.

Under min rundgang på den sikrede afdeling afleverede de indsatte et brev til mig. I brev af 6. september 2006 har jeg svaret de indsatte på de rejste spørgsmål. To af spørgsmålene indgår i denne rapport, jf. omtalen under de enkelte afsnit nedenfor.

De to indsatte som jeg havde samtale med, har ligeledes fået et skriftligt svar som opfølgning på min samtale med dem.

Denne rapport har i en foreløbig udgave været sendt til Anstalten for domfældte i Nuuk, den ledende anstaltsleder i Grønland og Direktoratet for Kriminalforsorgen for at myndighederne kunne få lejlighed til at komme med eventuelle bemærkninger til de faktiske forhold som beskrevet i rapporten. Jeg har ikke modtaget sådanne bemærkninger.

2. Bygningsmæssige forhold mv.

Siden sidste inspektion i 2001 er Anstalten for domfældte i Nuuk udvidet med et anneks – Anneks Nord – der har plads til 10 indsatte. Dette anneks er beskrevet nærmere nedenfor under pkt. 2.3.

Rapporten af 6. december 2000 vedrørende inspektionen af Anstalten for domfældte i Nuuk i 1999 indeholder en beskrivelse af de bygningsmæssige forhold som de var dengang. Opfølgning herpå er sket i opfølgningsrapport af 23. april 2001 vedrørende denne inspektion og i rapporter af 5. september 2001 og 23. oktober 2001 vedrørende opfølgningsinspektionen i august 2001. Ved denne inspektion blev det konstateret at flere forhold ikke var gennemført som oplyst i forbindelse med opfølgning på inspektionen i 1999. Det drejede sig om nyan-skaffelser af celleinventar, udskiftning af madrasser til brandhæmmende madrasser, reparation af en bordplade mv. og renovering af afdelingernes tekøkkener. Jeg spurgte hvornår disse ting ville blive gennemført og fik herefter oplyst at der (nu) var givet særbevilling til gennemførelsen heraf. For så vidt angår madrasser er jeg fra behandlingen af en konkret sag bekendt med at anstalten udskiftede alle madrasser efter inspektionen i 2001 og i maj 2004 indkøbte 30 nye brandhæmmende madrasser.

Siden da er Anneks Syd – der ved inspektionen i 1999 fremtrådte meget nedslidt, men som følge af arbejdet i Den Grønlandske Retsvæsenkommission

kunne risikere at blive nedlagt som belægningsafdeling – blevet istandsat. Indgangen til annekset er desuden flyttet (i sommeren 2005) fra bagsiden af bygningen til den østlige gavl. Trappeforløbet er samtidig flyttet om på den side af bygningen der vender mod hovedbygningen og er forbundet med yderligere en trappe. Flytningen af indgangen er sket for at personalet (bedre) kan holde øje med hvem der går ind og ud af bygningen. Det er endvidere tanken at der skal etableres kameraovervågning af døren og etableres en elektronisk åbne- og lukkefunktion der skal styres fra vagten i selve anstalten. Træbeklædningen på dette annekst er desuden skiftet (i 2004), taget er renoveret og der er isat nye vinduer. Endvidere er badeværelset i afdelingen renoveret.

Der er ligeledes indrettet kontorer til de fuldtidsansatte forsorgsmedarbejdere som anstalten har fået tilknyttet fra henholdsvis 1. august 2005 og 1. august 2006, og etableret en ny hovedvagt mellem de almindelige fællesskabsafdelinger og de sikrede afdelinger (arrestafdelingen og den sikrede afdeling). Endvidere er kondirummet flyttet fra afdeling B til et lokale på 3. sal, og anstaltens undervisningslokale er ligeledes flyttet til et lokale på denne etage. Disse lokaler blev ikke besigtiget under inspektionen.

Der er desuden installeret et nyt brandmeldersystem. Der er tale om et automatisk brandalarmanlæg. Brandinspektøren har ansvaret for at udstyret mv. er i orden, og han tjekker med jævne mellemrum at det er i orden. Seneste uanmeldte besøg fandt sted i sommeren 2006. Af anstaltsektorens fælles personaleinstruks fra juli 2006 fremgår det i øvrigt at alle anstalter har en beredskabsplan og en brandinstruks som skal gennemgås med alle nye medarbejdere kort tid efter deres start. Anstalten har i øvrigt i et svar til den ene af de to indsatte som jeg havde samtale med, oplyst at beredskabsplanen og brandinstruksen løbende gennemgås på personalemøder for at sikre at alle har en opdateret viden om evakueringsplaner mv.

Under inspektionen den 20. august 2006 blev det oplyst at næsten alle de indsatte celler, bortset fra cellerne i Anneks Nord, var malet inden for kort tid før inspektionen.

Blandt det materiale som jeg modtog forud for inspektionen, er en håndskreven A4-side der i stikordsform opremser de vedligeholdelsesarbejder og nyanskaffelser der er gennemført i 2006. Nogle af disse er nævnt ovenfor. Af andre forhold på listen kan bl.a. nævnes indvendig maling af afdelinger og døre, bedre sikring af gården (jf. herom pkt. 2.7.), et nyt låsesystem, en ny vaskemaskine til Anneks Syd og en ny tørretumbler til centralvaskeriet.

Der er endvidere blandt dette materiale et brev af 28. juli 2006 fra anstaltslederen til den ledende anstaltsleder med ønsker til (yderligere) nyanskaffelser i 2006 og begrundelser herfor. Ønskerne omfatter ventilation i henholdsvis hovedvagt, mødelokale, anstaltslederkontor og på observationscellegangen, flytning af vaskemaskine og tørretumbler i et badeværelse i Anneks Syd, montering af yderligere en bruser og ventilation i dette badeværelse og indkøb af tre industrivaskemaskiner til anstaltens centralvaskeri. Da ventilation i vagten er omtalt på listen over gennemførte vedligeholdelsesarbejder mv., ses det at være etableret. Endvidere blev det under rundgangen i Anneks Syd oplyst at badeværelset – der var i brug på dette tidspunkt – var nyrenoveret, og at der var to brusekabiner.

Jeg anmoder om oplysning om resultatet af behandlingen af de øvrige forhold i denne ansøgning. Jeg beder tillige om oplysning om hvorvidt der i forbindelse med renoveringen af badeværelset i Anneks Syd er opsat ventilation.

Planlagte vedligeholdelsesarbejder i 2006 er desuden omtalt i et brev af 2. marts 2006 fra personale- og beskæftigelseskonsulenten som jeg modtog under inspektionen, og som også er nævnt under pkt. 4.1. Brevet vedrører aktiviteter som anstalten kan beskæftige de indsatte med, herunder vedligeholdelsesarbej-

der i anstalten. Heri er omtalt udskiftning(en) af vinduer og maling af facader i forbindelse hermed, maling og reovering af afdelinger, herunder Anneks Nord, istandsættelse af indvendige fællesarealer i alle afdelinger og vedligeholdelse af anstaltens båd. Nogle af disse forhold var gennemført på tidspunktet for inspektionen, jf. til dels ovenfor og i øvrigt nedenfor under omtalen af de enkelte afdelinger.

Forud for inspektionen i 1999 blev det oplyst at der på daværende tidspunkt ikke forelå nogen egentlig vedligeholdelsesplan.

Jeg anmoder om oplysning om hvorvidt der nu foreligger en sådan plan, herunder for reovering og udskiftning af inventaret i anstalten.

Anstalten for domfældte i Nuuk er taget i brug i 1967 og har – efter en udvidelse af kapaciteten pr. 1. oktober 2004 med 10 pladser – nu plads til i alt 64 anbragte. Anstalten består af en hovedbygning med to belægningsafdelinger (A og B) og to annekser (Anneks Syd og Anneks Nord der ligger i separate bygninger henholdsvis bagved og foran anstalten). I hovedbygningen findes tillige en arrestafdeling og en sikret afdeling, en sikringscelle og to observationsceller, kondirum, undervisningslokale, køkken, vaskerum og kontorer mv.

2.1. Afdeling A og B

Disse afdelinger, som er beliggende henholdsvis på 1. sal og i stueetagen i hovedbygningen, er stort set identiske. I afdeling A er tillige kontorer til de forsorgsmedarbejdere som siden sidste inspektion er flyttet fra KiF til anstalten, jf. pkt. 5.7.

Hver afdeling har plads til 13 indsatte der alle har enkeltceller som er relativt små (ca. 8 m²). Der findes tillige på hver afdeling et opholdsrum der i afdeling

A er opdelt i en spiseafdeling og en opholdsafdeling, et afdelingskøkken (tekøkken) og to toilet- og baderum.

Cellerne er møbleret med standardinventar. I enkelte af cellerne har de indsatte egne tæpper mv. Væggen ved det ene hjørne ved døren er skrå, og der findes en vask med et spejl over. I vinduet er der monteret persienner. På indersiden af døren hænger en brandinstruks (som var sat op kort tid før inspektionen).

Afdelingernes vægge og døre er malet inden for de senere år, og der er opsat ny belysning i form af lysstofrør i loftet. På væggen hænger der lamper som ikke var tændt. Det blev oplyst at de ikke benyttes fordi de indsatte fjerner el-pærerne og benytter dem som pibehoveder. Afdeling A havde en bedre belysning end afdeling B.

Hver afdeling råder som nævnt over to toilet- og baderum. Vedligeholdelsesstandarderne af toilet- og baderummene var ikke særlig god. Det gjaldt også toilet- og baderummene i arrestafdelingen og den sikrede afdeling, jf. pkt. 2.4. og 2.5.

Medmindre der foreligger en egentlig vedligeholdelsesplan for anstalten, og der heri er oplysning om planer for vedligeholdelse af toilet- og baderummene i belægningsafdelingerne i hovedbygningen, anmoder jeg om oplysning om hvorvidt der foreligger sådanne planer.

Vinduerne i toilet- og baderummene har ligesom vinduerne i afdelingerne i øvrigt en ventilationslem foroven der kan åbnes med henblik på udluftning gennem et gitter. På væggen i toilet- og baderummene er opsat et lille mekanisk udsug der imidlertid ikke er tilstrækkelig effektivt. Luften var dårlig i alle rummene, især i arrestafdelingen og den sikrede afdeling.

Jeg henstiller til anstalten at etablere en bedre ventilation i toilet- og baderummene i belægningsafdelingerne i hovedbygningen. Jeg anmoder om underretning om hvad der sker i den anledning.

I den ene del af opholdsstuen i afdeling B er der bl.a. et bordtennisbord og tv. Møblerne i opholdstuen i afdeling A er af ældre dato og et sidebord er itu. Opholdsstuerne gjorde et lidt trist indtryk. Møblementet i spiseafsnittene er i en god stand.

Jeg har noteret mig at det af det tidligere nævnte brev af 2. marts 2006 fremgår at anstalten "har et stort ønske om at istandsætte de indvendige fællesarealer i alle anstaltens afdelinger". Idet jeg i øvrigt henviser til min anmodning ovenfor om oplysning om hvorvidt der foreligger en egentlig vedligeholdelsesplan, herunder for inventaret, anmoder jeg om oplysning om hvorvidt der foreligger planer for udskiftning af det slidte møblement i opholdsrummene på afdeling A og B, herunder det nævnte sidebord – som efter min opfattelse bør skiftes nu. Jeg beder endvidere anstalten om at overveje at gøre stuerne mere indbydende, og at underrette mig om resultatet af disse overvejelser.

Afdelingens vinduer består af dobbeltruder. Flere af de indvendige ruder er itu, og det blev oplyst at det havde de været i flere år. På forespørgsel blev det oplyst at der ingen plan er for udskiftning af ruderne, men at det kunne der komme. Det blev samtidig bemærket at det dog nok er dyrt at udskifte alle de (mange) ruder der er itu.

Jeg nævnte under inspektionen at der burde ske en udskiftning af disse ruder. Jeg henstiller til anstalten at udarbejde en plan for udskiftningen, og jeg beder om underretning om resultatet heraf.

Køkkenet i afdeling B var noget rodet. Køkkenet i afdeling A manglede låger. Det blev oplyst at de snart ville blive sat op.

Jeg anmoder om oplysning om hvorvidt det er sket.

Ved udgangen til gården i stueetagen er der en telefonboks og reoler med bøger som jeg går ud fra at de indsatte kan låne.

2.2. Anneks Syd

Denne afdeling er som tidligere nævnt beliggende i en separat bygning bagved anstalten. Afdelingen er personalefri og benyttes først og fremmest til udslusningsindsatte.

Som også tidligere nævnt er Anneks Syd istandsat siden sidste inspektion og er den afdeling der var i bedst stand. Afdelingen har som nævnt fået ny træbeklædning udvendig (i 2004) og nye vinduer (i 2005). Indgangen er desuden flyttet siden sidste inspektion, og der er (derfor) etableret en ny trappe.

Afdelingen har plads til 14 indsatte fordelt på 7 dobbeltceller af lidt forskellig størrelse. Jeg besigtigede en celle der var i god stand. Det gjaldt også inventaret.

Der er to toiletter, det ene med to brusekabiner. Sidstnævnte rum var nyistandsat, men blev ikke besigtiget da det var i brug på tidspunktet for besigtigelsen af afdelingen.

Afdelingen råder desuden over et køkken og en opholds- og spisestue. Opholdsstuen var malet for nylig og havde et pænt møblement, dog var der et hul i betrækket på en af hynderne til sofaen. I lokalet findes desuden et tv og en pc.

Ved indgangspartiet der er overdækket, er der en garderobe.

På væggen ved den gamle udgang er der en telefonboks. Der var rodet på denne del af gangen.

2.3. Anneks Nord

Anstalten har som nævnt i forbindelse med kapacitetsudvidelsen fået et yderligere anneks – Anneks Nord – der benyttes til frifodsfolk med domme op til 3-4 måneder. Der er tale om en bygning over for anstaltens hovedindgang som anstalten har lejet. Bygningen har tidligere været en vvs-installatør forretning og er sat til salg af ejeren, men anstalten har indgået en lejekontrakt for (foreløbig) syv år.

Afdelingen har plads til 10 indsatte fordelt på fem dobbeltceller, den ene lidt større end de øvrige fire. Cellerne har alle gulvtæpper og skrå lofter. Inventaret er standardinventar af nyere dato.

Lyset på gangen var gået, og gangen var derfor mørk.

Der er et særskilt toiletrum og et rum med både toilet og bad til brug for de indsatte. I et forrum til det sidstnævnte rum er der vaskemaskine og tørretumbler.

Der findes endvidere et køkken som på tidspunktet for inspektionen var meget rodet og beskidt. Der stod desuden gamle madrester.

Gennem køkkenet er der adgang til en lille opholdstue og en lille spisestue og til sidst et personalerum. Møblerne i opholds- og spisestuen var af lidt ældre dato, men i en rimelig stand.

Afdelingen er personalefri om formiddagen, men er bemandet fra kl. 14.00 til kl. 8.00. Det skyldes at der endnu ikke var brandmelderudstyr i denne afdeling. Det ville der komme.

Jeg anmoder om oplysning om hvorvidt brandmelderudstyr nu er opsat eller hvornår det vil ske.

Anneks Nord er ikke i samme stand som anstalten i øvrigt, men der er som tidligere nævnt tale om lejede lokaler. Det blev under inspektionen desuden oplyst at der var planer om maling af denne afdeling.

Jeg anmoder om oplysning om hvorvidt der er sket maling af afdelingen eller hvornår det vil ske.

Der var beskidt på denne afdeling på tidspunktet for inspektionen – der fandt sted en søndag. Det gjaldt navnlig i køkkenet, jf. ovenfor. Under den afsluttende samtale blev det oplyst at gangmanden der havde ligget og sovet på tidspunktet for inspektionen, efterfølgende var gået i gang med at gøre rent.

Jeg foretager på baggrund af denne oplysning og under henvisning til det der er anført om rengøring og kontrol hermed i den fælles personaleinstruks, jf. straks nedenfor, ikke videre vedrørende spørgsmålet om rengøring af denne afdeling.

I den fælles personaleinstruks er der et afsnit om daglig rengøring. Heraf fremgår det at det er det tjenestegørende personale der har ansvaret for at den daglige rengøring bliver udført korrekt, og at personalet foruden opsyn med de indsatte der er sat til opgaverne, i fornødent omfang bør instruere indsatte der har behov for det. Det er desuden angivet hvad den daglige rengøring skal omfatte.

2.4. Arrestafdelingen

Arrestafdelingen der er beliggende i hovedbygningen på 1. sal, har plads til seks indsatte fordelt på seks enkeltceller. Jeg besøgte en celle som virkede en smule større end cellerne i afdeling A og B.

Arrestafdelingen råder over en mindre åben opholdsstue med køleskab, tv, pc og en mikroovn. Der findes desuden et lille tekøkken i et indhak. Det besøgte møblementet i afdelingen er nedslidt, og opholdsstuen gjorde et trist indtryk.

Der er desuden et toilet- og baderum som fremstod meget nedslidt. Udsugningen på toilet- og baderummet i arrestafdelingen er endvidere ikke tilstrækkelig effektiv, jf. pkt. 2.1.

Jeg har ovenfor noteret mig at det af det tidligere nævnte brev af 2. marts 2006 fremgår at anstalten "har et stort ønske om at istandsætte de indvendige fællesarealer i alle anstaltens afdelinger". Medmindre det fremgår af en egentlig vedligeholdelsesplan, jf. mit spørgsmål herom ovenfor under pkt. 2., anmoder jeg om oplysning om hvornår anstalten forventer at der vil ske en istandsættelse af fællesrummet i arrestafdelingen, herunder udskiftning af det slidte møblement.

For så vidt angår toilet- og baderummet henviser jeg til min anmodning ovenfor under pkt. 2.1. om oplysning om eventuelle planer for vedligeholdelse af toilet- og baderum og min henstilling samme sted med hensyn til ventilation.

2.5. Sikret afdeling

Anstalten har en sikret afdeling med plads til otte indsatte på enkeltceller. Den er hovedsageligt beregnet til tilbageholdte og til enrumsanbringelse. Afdelingen ligger ved arrestafdelingen således at adgang til henholdsvis arrestafdelingen og den sikrede afdeling sker gennem hovedvagten hvorfra de to afdelinger

danner en vinkel. Der er ikke altid personale på denne afdeling, men personalet tilser ofte de indsatte i afdelingen.

Jeg besøgte en celle på denne afdeling der også virkede lidt større end cellerne i afdeling A og B. Cellen, herunder møblelementet der var standardmøblement, var i en god stand. Der var spraglede gardiner i vinduet. Den indsatte i denne celle havde tilladelse til at have en pc i cellen. Han oplyste at madrassen var meget blød, og at der som bund kun er en tynd træplade.

Det blev på forespørgsel under den afsluttende samtale oplyst at der ikke er mange klager over sengene, men at der tages hånd om de klager som kommer. Jeg orienterede om den procedure med hensyn til luftning af madrasserne som direktoratet har anvist i en vejledning som jeg samtidig lovede at sende til anstalten, og som derfor vedlægges (i kopi). Som anført i denne vejledning kan liggekomforten – og holdbarheden af de brandhæmmende madrasser – forbedres hvis madrasserne med jævne mellemrum står på højkant i en uge i et tørt rum således at fugten i madrasserne kan fordampe.

Anstalten oplyste i øvrigt at når de eksisterende senge udskiftes, vil det blive med den nye standardmodel som har en bedre madras.

Jeg anmoder om oplysning om hvorvidt der aktuelt er planer om udskiftning af nogle af sengene i anstalten med den nye model.

Jeg har i øvrigt noteret mig det oplyste om at der tages hånd om eventuelle klager over sengene/madrasserne. For så vidt angår udskiftning af madrasser henviser jeg til pkt. 2 ovenfor (om indkøb af nye madrasser efter min sidste inspektion) og det anførte i vejledningen om at udskiftning bør ske med 3-5 års mellemrum. Da politimesteren i en konkret sag har oplyst at madrasser med jævne mellemrum gennemgås med henblik på konstatering af behovet for udbedring eller udskiftning, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Afdelingens opholdsstue indeholder et spisebord og et sammenklappet bordtennisbord. Der er desuden et lille tekøkken i et indhak. Opholdsstuen var meget trist og virkede nedslidt.

Toilet- og baderummet på dette afsnit er i en dårligere stand end toilet- og baderummene i afsnit A og B og i arrestafdelingen og trængte som sådan til istandsættelse. Der mangler fliser på væggen bag toilettet. Der lugtede endvidere dårligere her end i toilet- og baderummene i de andre afdelinger i hovedbygningen.

Den besigtigede celle og inventaret i cellen fremstod som nævnt i en god stand. Som jeg nævnte under inspektionen, fremstod den sikrede afdeling i øvrigt som den afdeling der er i dårligst stand, og anstalten bør derfor prioritere denne afdeling i forbindelse med istandsættelse. Jeg har ovenfor noteret mig at det af det tidligere nævnte brev af 2. marts 2006 fremgår at anstalten "har et stort ønske om at istandsætte de indvendige fællesarealer i alle anstaltens afdelinger". Medmindre det fremgår af en egentlig vedligeholdelsesplan, jf. mit spørgsmål herom ovenfor under pkt. 2., anmoder jeg om oplysning om hvornår anstalten forventer at der vil ske en istandsættelse af fællesrummet i den sikrede afdeling, herunder udskiftning af nedslidt møblement.

Jeg beder endvidere anstalten om at overveje at gøre opholdsstuen mere indbydende, og jeg beder om underretning om resultatet af disse overvejelser.

For så vidt angår toilet- og baderummet henviser jeg til min anmodning ovenfor under pkt. 2.1. om oplysning om eventuelle planer for vedligeholdelse af toilet- og baderum og min henstilling samme sted med hensyn til ventilation. Egentlige mangler som fx fliserne bag toilettet i den sikrede afdeling bør dog efter min opfattelse udbedres med det samme. Jeg henstiller derfor til anstalten at udbedre sådanne mangler, og jeg beder om underretning om hvad der sker i den anledning.

2.6. Sikrings- og observationsceller

Anstaltens ene sikringscelle og to observationsceller er beliggende i stueetagen. Den ene observationscelle var i brug på tidspunktet for besigtigelsen af disse celler og blev derfor ikke besigtiget.

Sikringscellen har en lav briks midt i rummet der er boltet fast til gulvet og med påsatte remme. Uden for vinduerne er der lameller. Der er lamper på væggen som gav en behagelig belysning (der reguleres udefra).

Ved sengen er der en tilkaldeknap som når den aktiveres, skal tænde en lampe uden for cellen. Den virkede imidlertid ikke. Det blev oplyst at der altid er en fast vagt når der er nogen i cellen.

Uanset dette bør lampen virke så det kan ses når en indsat kalder. Jeg går ud fra at forholdet er eller snarest vil blive udbedret, og foretager mig på denne baggrund ikke mere vedrørende dette forhold.

Den besigtigede observationscelle var i en pæn stand. Der er en briks og et bord/bænkesæt som begge er sat fast til henholdsvis gulvet og væggen (og er indsat efter inspektionen i 1999, jf. senest rapporten vedrørende opfølgingsinspektionen i 2001). Vinduet har mærker efter slag. Belysningen består udelukkende af en indbygget lampe over døren.

Bortset fra ovennævnte forhold vedrørende lampen uden for sikringscellen har jeg ingen bemærkninger til sikringscellen og den besigtigede observationscelle. Jeg går ud fra at den anden observationscelle der var i brug på inspektions-tidspunktet, svarer til den jeg så.

2.7. Gårdtursareal

Anstalten har to gårdtursarealer, men den bageste (og mindste) gård benyttes ikke til afvikling af gårdtur for de indsatte. Disse arealer er bygget op ad en klippe der således danner den ene væg i gården.

Gårdene er blevet bedre sikret siden sidste inspektion. Der er kommet nye tremmelåger og gitter mellem de to gårdtursarealer.

Over gårdene er udspændt et metalnet, men der er ingen overdækning hvorunder de indsatte kan søge læ når det regner eller sner.

Efter min opfattelse bør de indsatte have mulighed for at stå i tørvejrs når det regner eller sner hvis de ønsker det. Jeg henstiller på denne baggrund at der etableres en overdækning, fx ved udgangen til gårdtursarealet, og jeg beder om underretning om hvad der sker i den anledning.

Der er ingen aktivitetsmuligheder i gården. Dog hang der en snor som efter det oplyste blev benyttet til træning af kajakvending. En af de indsatte som jeg talte med, oplyste bl.a. at der kort tid før inspektionen var indkøbt en fodbold som de indsatte imidlertid ikke måtte benytte i gården.

Ved inspektionen i 1999 gik jeg ud fra at der var opsat basketballkurve.

Jeg anmoder om oplysning om hvorvidt der blev opsat basketballkurve efter inspektionen i 1999. I givet fald anmoder jeg om oplysning om hvorfor der ikke længere er opsat basketballkurve. Jeg anmoder endvidere anstalten om at oplyse om det er korrekt at der er indkøbt en bold som de indsatte dog ikke må benytte, og hvad årsagen hertil er. Jeg beder endvidere anstalten om at overveje enten (på ny) at opsætte basketballkurve eller etablere anden form for aktivitetsmulighed på gårdtursarealet og underrette mig om resultatet heraf.

3. Regelgrundlaget for anbringelse i anstalt for domfældte

Justitsministeren fastsætter efter § 120, stk. 2, i kriminallov for Grønland, jf. lovbekendtgørelse nr. 49 af 13. februar 1979, nærmere regler om fuldbyrdelse af foranstaltninger efter denne lov. Efter lovens § 124 fastsætter justitsministeren desuden regler om anvendelse af sikrings- og disciplinærmidler over for personer der er anbragt i anstalt.

Sådanne regler har Politimesteren i Grønland efter bemyndigelse fra justitsministeren fastsat i en bekendtgørelse om anstaltsophold i Grønland (anstaltsbekendtgørelsen) og i bestemmelser til anstalterne der er udfærdiget i tilslutning hertil, nu en bekendtgørelse af 20. april 2006 og bestemmelser af samme dato. Bestemmelserne indeholder 13 mere detaljerede bestemmelser, jf. nærmere nedenfor.

De nye regler har politimesteren og den ledende anstaltsleder sendt mig henholdsvis den 8. juni 2006 (i sagen om min inspektion i 2003 af Anstalten for domfældte i Ilulissat) og 31. juli 2006 (forud for inspektionerne i august 2006). Det fremgår af politimesterens følgebrev af 8. juni 2006 at bestemmelserne er udarbejdet af politimesteren i samarbejde med den ledende anstaltsleder og Direktoratet for Kriminalforsorgen. Det er i bekendtgørelsen og detailbestemmelserne angivet at reglerne træder i kraft den 1. juni 2006, men i brevet af 8. juni 2006 har politimesteren anført at reglerne først træder i kraft når de er oversat til grønlandsk, og at politimesteren på dette tidspunkt (igen) vil orientere mig. Fremsendelsen af reglerne den 31. juli 2006 omfatter tillige oversættelser til grønlandsk, men det er fortsat i reglerne (også de grønlandske) anført at de træder i kraft den 1. juni 2006.

Jeg anmoder om oplysning om hvornår bestemmelserne er (kundgjort og) trådt i kraft.

Bekendtgørelsen (af 20. april 2006) indeholder indledende bestemmelser, almindelige regler for opholdet i anstalten, herunder regler om fællesskab, beskæftigelse og fritid, regler om de domfældtes almindelige rettigheder, om deres kontakt til samfundet uden for anstalten, om indgreb over for de domfældte, herunder anvendelse af håndjern, magt og disciplinærforanstaltninger samt anbringelse i observations- og sikringscelle, om løsladelse samt afbrydelse af fuldbyrdelsen og regler om sagsbehandling, begrundelsespligt og klagevejledning mv. Bekendtgørelsens bestemmelser finder endvidere anvendelse på tilbageholdte i det omfang det er foreneligt med tilbageholdelsens formål, jf. bekendtgørelsens § 48.

Politimesterens bestemmelser af samme dag om anstaltsophold i Grønland omfatter bestemmelser om udelukkelse fra fællesskab, besøg, visitation, anvendelse af observationscelle, sikringscelle og fiksering, anvendelse af håndjern, anvendelse af magt, fordeling og overførsel, procedureregler i forbindelse med afgørelser om udelukkelse fra fællesskab, disciplinære foranstaltninger og overførsel, anvendelse og fuldbyrdelse af disciplinære foranstaltninger, udgang og udstationering, administration af domfældtes økonomi, betaling for ophold samt udbetaling af lommepege, gennemførelse af medindflydelse og udgivelse af blade.

De nye bestemmelser er udfærdiget efter henstilling fra mig i inspektionssagen vedrørende anstalten i Ilulissat. I den forbindelse er jeg gået ud fra at politimesteren vil være opmærksom på at reglerne som udgangspunkt ikke omfatter tilbageholdte, jf. dog ovennævnte bestemmelse i (nu) anstaltsbekendtgørelsens § 48. I opfølgingsrapporten i denne sag noterede jeg mig at bekendtgørelsen ville blive ændret i to tempi således at en mere gennemgribende sanering af regelsættet afventer den politiske stillingtagen til Den Grønlandske Retsvæsenkommissions betænkning (nr. 1442/2004).

Den ledende anstaltsleder har desuden den 1. juli 2006 udfærdiget anstaltsbestemmelser for ophold i de grønlandske anstalter. Disse bestemmelser omfatter

ordensbestemmelser for opholdet i anstalten og bestemmelser vedrørende besøg, beskæftigelse og indsattes adgang til udlevering af effekter samt særlige bestemmelser vedrørende tilbageholdte og en vejledning om tilladelse til adgang for indsatte. Ordensbestemmelserne har karakter af en generel husorden for alle anstalterne i Grønland.

I en konkret sag har jeg modtaget en husorden for ophold i arrestafsnittet som omfatter både arrestafdelingen og den sikrede afdeling. Husordenen er ikke dateret, men det er i sagen oplyst at den er udfærdiget i forbindelse med at arrestafdelingen i efteråret 2003 blev fysisk adskilt fra afdeling A og B. Jeg går ud fra at denne husorden fortsat er gældende ved siden af de senere udstedte generelle ordensbestemmelser.

Jeg anmoder om oplysning om hvorvidt der ud over denne husorden og ovennævnte ordensbestemmelser foreligger informationsmateriale til de indsatte. I givet fald beder jeg om kopi heraf.

Efter bekendtgørelsens § 47 skal de domfældte have adgang til at få udleveret et eksemplar af de bestemmelser som gælder for anstaltsopholdet, både på dansk og på grønlandsk. Tilsvarende gælder de ordensregler som fastsættes af anstaltslederen.

Af anstaltens talsmandsregler, jf. herom pkt. 5.4., fremgår det at eksemplarer af bestemmelserne om anstaltsophold og anstaltens regler mv. kan lånes i vagten.

Jeg går således ud fra at de gældende regler er tilgængelige for de indsatte så de kan orientere sig om reglerne.

Under inspektionen fik jeg udlevet eksemplarer af Direktoratet for Kriminalforsorgens vejledninger på dansk til henholdsvis anholdte og tilbageholdte og om fuldbyrdelse af frihedsberøvende foranstaltninger i Grønland.

Jeg anmoder om oplysning om hvorvidt disse vejledninger rutinemæssigt udleveres til de indsatte, og hvornår (af hvem) de i så fald udleveres.

Den ene af de to anbragte som jeg havde samtale med under inspektionen, efterlyste bedre orientering af de indsatte om nye regler mv. Han havde ikke været opmærksom på nogen bestemte nye regler som han gerne ville have haft en skriftlig orientering om. Jeg forstod det sådan at han gerne ville have haft en kort særskilt meddelelse der henledte hans opmærksomhed på de nye regler. Han efterlyste endvidere mundtlig orientering om de skriftlige regler der udstedes, idet disse regler kan være vanskelige at forstå for de indsatte.

Under min afsluttende samtale med ledelsen forelagde jeg den pågældendes ønsker for ledelsen der havde forståelse for at der kunne være et behov for mundtlig uddybning af de skriftlige regler der udstedes.

I mit brev til den pågældende meddelte jeg herefter at jeg på denne baggrund gik ud fra at ledelsen fremover vil være opmærksom på om der er behov for en mundtlig orientering af de indsatte om nye og ændrede skriftlige regler.

Jeg går i øvrigt ud fra at de indsatte tillige skriftligt, ved opslag eller lignende, orienteres om nye regler mv.

4. Arbejde, undervisning og fritid

4.1. Arbejde

Efter kriminallovens § 103 skal den dømte så vidt muligt være beskæftiget, og det skal under nærmere angivne forudsætninger tilstræbes at beskæftigelsen finder sted uden for anstalten.

Efter en konkret misbrugsvurdering kan de domfældte således efter relativ kort tid, og hvis mulighederne er til stede, være beskæftigede uden for anstalten. Anstalterne i Grønland råder ikke over værkstedsfaciliteter eller lignende der kan imødekomme behovet for beskæftigelsen af domfældte der ikke har arbejde uden for anstalterne, eller tilbageholdte der ikke har tilladelse til at forlade anstalterne.

De bestemmelser som den ledende anstaltsleder har fastsat den 1. juli 2006, indeholder også bestemmelser vedrørende beskæftigelsen af anstaltens indsatte (løbenummer 3). Det er heri bl.a. anført at alle indsatte og tilbageholdte har pligt til at påtage sig beskæftigelse, jf. § 1, stk. 1.

En sådan bestemmelse fandtes også i anstaltslederens tidligere bestemmelser om beskæftigelsen af de indsatte. I forbindelse med min inspektion i 1999 af Anstalten for domfældte i Nuuk anmodede jeg Politimesteren i Grønland om en udtalelse til spørgsmålet om hvorvidt tilbageholdte har arbejdspligt. Som det fremgår af opfølgingsrapporten af 23. april 2001 vedrørende denne inspektion udtalte politimesteren, at tilbageholdte har arbejdspligt i anstalten. Direktoratet henholdt sig hertil med bemærkning om at Den Grønlandske Retsvæsenkommission forventedes at fremsætte forslag om at tilbageholdte ikke bør have arbejdspligt, men adgang hertil hvis de ønsker det. Under hensyn hertil foretog jeg mig efter omstændighederne ikke mere vedrørende dette forhold.

I retsvæsenkommissionens betænkning er anført følgende (bind 3, s. 1191):

”De tilbageholdtes adgang til beskæftigelse kan ikke følge reglerne for dømte, idet dømte som udgangspunkt er beskæftiget på ar-

bejdspladser ude i byen. De tilbageholdte bør ikke have pligt til beskæftigelse, men adgang hertil, såfremt de ønsker det. ...”

Der er endnu ikke fremsat lovforslag på baggrund af retsvæsenkommissionens betænkning. Justitsministeriet har i et svar på spørgsmål nr. 20 af 13. oktober 2006 fra Folketinget Retsudvalg oplyst at ministeriet forventer at kunne sende udkast til en ny kriminallov og en ny retsplejelov for Grønland til høring hos Grønlands Hjemmestyre i marts 2007 med henblik på at Grønlands Landsting kan behandle udkastene under landstingets forårssamling. Justitsministeriet forventer herefter at kunne fremsætte lovforslag for Folketinget i begyndelsen af folketingssamlingen 2007-2008.

I den under pkt. 3 nævnte vejledning til anholdte og tilbageholdte (fra januar 2002) er anført følgende:

”... ”

Som tilbageholdt har du i modsætning til domfældte ikke pligt til at arbejde. Hvis du er tilbageholdt i en anstalt, og du ønsker at arbejde, kan du ved henvendelse til personalet muligvis blive tilbudt noget arbejde ...”

Jeg anmoder direktoratet om at oplyse om det skal forstås sådan at direktoratet har ændret opfattelse med hensyn til tilbageholdtes arbejdspligt (indtil der foreligger en afklaring efter behandlingen af retsvæsenkommissionens betænkning).

Spørgsmålet om beskæftigelsesforholdene for de anbragte i anstalterne for domfældte i Grønland har været genstand for brevveksling efter mine inspektioner i 1993 af anstalterne i Qaqortoq og Nuuk. Rapporten af 16. juli 2004 vedrørende min inspektion den 22. maj 2003 af Anstalten for domfældte i Ilulissat indeholder en nærmere gennemgang af hvad der videre er sket vedrørende dette forhold. Beskæftigelsesforholdene er tillige omtalt i retsvæsenkommissionens betænkning, i anstaltens årsberetning 2005 og i en virksomhedsberetning for politiet i Grønland som Politimesteren i Grønland har udfærdiget.

Det fremgår heraf bl.a. at direktoratet nedsatte en arbejdsgruppe der er kommet med forslag til en mere struktureret beskæftigelse/aktivering i anstalterne for domfældte. På baggrund af arbejdsgruppens forslag traf direktoratet beslutning om at ændre ledelsesstrukturen for anstalterne i Grønland. Fra februar måned 2001 blev der således ansat en ledende anstaltsleder (for samtlige anstalter for domfældte i Grønland) der bl.a. skulle have det overordnede ansvar for at styrke og udvikle beskæftigelsen/aktiveringen af de anbragte i anstalterne. Direktoratet havde endvidere truffet beslutning om at oprette af en ny stilling som beskæftigelsesleder der med udgangspunkt i Anstalten for domfældte i Nuuk skulle have det daglige ansvar for beskæftigelsen/aktiveringen af de indsatte. Det lykkedes dog først at få besat denne stilling den 1. oktober 2004 efter at stillingsindholdet var blevet ændret til en stilling som personale- og beskæftigelseskonsulent. Anstaltslederne i Grønland og den ledende anstaltsleder havde endvidere aftalt at der fra 1. april 2001 skulle iværksættes en præcis registrering af hvorledes de anbragte bliver beskæftiget/aktiveret såvel i som uden for anstalterne. Dette registreringsarbejde skulle danne grundlag for egentlige beskæftigelsesplaner for hver af anstalterne og for en samlet beskæftigelsesplan for Grønland. I foråret og efteråret 2002 blev der afholdt møder i Nuuk med repræsentanter fra hjemmestyret, Nuuk Kommune, Politimesteren i Grønland og en række uddannelsesinstitutioner og faglige organisationer. Møderne mundede ud i aftaler om fritidsundervisning, om undervisning i anstalten, om beskæftigelsesmæssig vejledning af de anbragte og om et samarbejde med KNI (med henblik på at finde egnede arbejdsopgaver til de tilbageholdte der skal beskæftiges i anstalterne). Der var yderligere etableret kontakt til Arresthuset i Tórshavn og til flere virksomheder i Danmark og indgået aftaler om – sådan som jeg forstod det – konkrete beskæftigelsesprojekter i anstalterne.

Jeg tilkendegav i den endelige rapport af 16. juli 2004 i sagen vedrørende min inspektion af Anstalten for domfældte i Ilulissat at jeg fortsat ville følge beskæftigelsessituationen nøje. Jeg bad desuden politimesteren og den ledende anstaltsleder om en udtalelse om hvorvidt beskæftigelsesforholdene var tilfredsstillende, og Direktoratet for Kriminalforsorgen om at oplyse om – og i

givet fald på hvilken måde – der var fulgt op på planen om at udarbejde egentlige beskæftigelsesplaner for de enkelte anstalter og en samlet beskæftigelsesplan for hele Grønland.

Jeg bad endvidere direktoratet om en status vedrørende planen om at etablere egentlige beskæftigelsesfaciliteter/-projekter i anstalterne efter indgåelsen af den nye flerårsaftale.

I brev af 3. august 2004 kom direktoratet med aktuelle oplysninger om beskæftigelsesforholdene i anstalterne for domfældte i Grønland og oplyste desuden om ansættelsen pr. 1. oktober 2004 af beskæftigelseskonsulenten. Den ledende anstaltsleder oplyste at beskæftigelseskonsulentens opgave ville blive at varetage den overordnede koordination og udvikling af beskæftigelses- og uddannelsesstilbud til de anbragte i de grønlandske anstalter.

Den ledende anstaltsleder gav i en udtalelse fra april 2005 som Politimesteren i Grønland tiltrådte, sin vurdering af beskæftigelsesforholdene i anstalterne for domfældte (i 2004). For så vidt angår Anstalten for domfældte i Nuuk, anførte han følgende:

”I Anstalten for domfældte i Nuuk er beskæftigelsesgraden opgjort til cirka 64%. Dette tal findes ligeledes tilfredsstillende. Hertil skal lægges de indsatte der var pensionister uden beskæftigelsespligt, cirka 3,5%. Anstalten oplever at byens arbejdsgivere har nået et mætningspunkt hvad angår ansættelse af domfældte. Dette kan dels skyldes at antallet af indsatte er steget markant i den periode hvor anstalten har eksisteret samt at en stor del af disse ikke ønsker at påtage sig beskæftigelse. En væsentlig del af de indsatte er tilbageholdte uden mulighed for deltagelse i beskæftigelse udenfor anstalten. Der er ligeledes en tendens til at et stigende antal domfældte ikke har eller får frataget deres tilladelse til udgang med henblik på beskæftigelse i byen.”

Direktoratet anførte bl.a. følgende i en udtalelse af 2. september 2005:

”Direktoratet bemærker, at opgørelserne over beskæftigelsesgraden for eksempelvis 2004 bliver til på baggrund af månedlige opgørel-

ser over beskæftigelsesgraden i de enkelte anstalter. I de månedlige opgørelser angives beskæftigelsesgraden på en tilfældig given dag. Opgørelserne er således ikke udtryk for den samlede gennemsnitlige beskæftigelsesgrad over for eksempel en måned, og beskæftigelsesgraden for opgørelsesdagen vil eventuelt kunne afvige i opadgående eller nedadgående retning set i forhold til en måling af f.eks. den gennemsnitlige beskæftigelse over en given måned. Direktoratets opgørelse over den årlige beskæftigelse viser således gennemsnittet af den beskæftigelsesgrad, der er angivet i institutionernes 12 månedlige indberetninger.

Det kan videre oplyses, at en mere præcis opgørelse af beskæftigelsesgraden forudsætter etablering af daglige opgørelser i et system som kriminalforsorgens Klient-økonomi- og lønsystem. Kriminalforsorgens øjeblikkelige økonomiske situation tillader ikke etablering af et sådant system i de grønlandske institutioner.

Med det ovennævnte forbehold for så vidt angår opgørelsesmetoden er det direktoratets opfattelse, at set i lyset af de beskæftigelsesmuligheder der generelt tilbydes befolkningen i de byer i Grønland, hvor Kriminalforsorgen driver anstalter, må beskæftigelsesgraderne betegnes som tilfredsstillende.

Direktoratet er dog opmærksomt på, at et stigende antal tilbageholdte og domfældte af forskellige grunde ikke kan beskæftiges uden for anstalterne. Dette giver løbende anledning til overvejelser om styrkelse/etablering af undervisnings- og behandlingsinitiativer i anstalt, som det eksempelvis var tilfældet i december 2004, hvor der i forbindelse med en aktivitetsnedgang og nedlukning i det omkringliggende samfund og en vigende vilje blandt arbejdsgiverne til at ansætte domfældte blev etableret beskæftigelse med deltidsundervisning i grønlandsk, dansk og edb for 11 indsatte i Anstalten i Nuuk.”

Direktoratet anførte i et tidligere brev af 7. februar 2005 følgende om forventningerne til beskæftigelsen i 2005:

”I 2005 vil Kriminalforsorgen søge at fastholde niveauet for beskæftigelsen udenfor anstalterne og om muligt udbygge den. Den nye beskæftigelseskonsulent er i fuld gang med at skabe sig et overblik over mulighederne for at styrke beskæftigelsen ved undervisning enten udenfor anstalterne eller som i Nuuk i form af deltidsundervisning i anstaltsregi.”

I en opfølgingsrapport (nr. 2) af 27. oktober 2006 har jeg stillet spørgsmål til den måde som statistikken over beskæftigelsen i anstalterne i Grønland føres

på. Jeg har desuden bl.a. anmodet om den ledende anstaltsleders og Direktoratet for Kriminalforsorgens bemærkninger til behovet for egentlige beskæftigelsesfaciliteter og beskæftigelsesprojekter. Jeg henviser nærmere til opfølgingsrapporten i denne sag.

I anstaltens årsberetning 2005 som jeg modtog forud for inspektionen, er anført følgende om beskæftigelsen i anstalten:

”I slutningen af 2004 oplevede anstalten en stigende interesse fra byens erhvervsdrivende til at ansætte indsatte fra anstalten. Denne negative tendens er vendt i løbet af 2005, tværtimod har flere firmaer forgæves henvendt sig hertil for at søge arbejdskraft til specifikke opgaver.

Beskæftigelsesgraden har gennem årene været meget svingende og der har været tydelige sæsonbetonede udsving. De fleste indsatte er ansat i byggebranchen og p.g.a. den grønlandske vinter er der en faldende aktivitet inden for disse fag i cirka halvdelen af året.

I 2005 har der samlet set over hele året været 340 indsatte beskæftiget i eller uden for anstalten, 3 indsatte har været pensionister uden arbejdspligt og 427 indsatte (inkl. tilbageholdte) har været uden egentlig beskæftigelse, men de har dagligt udført små rengøringsopgaver i anstalten.

...”

I årsberetningen er desuden en opgørelse for 2005 over hvor mange indsatte der i gennemsnit har været beskæftiget, og hvad de har været beskæftiget med. Heraf fremgår det bl.a. at 47 pct. af de indsatte har været beskæftiget, heraf 30 pct. i byen og yderligere 3 pct. med kursusforløb i byen. 51 pct. – eller i gennemsnit 35,5 indsatte pr. måned – har været uden beskæftigelse.

I Politimesteren i Grønlands virksomhedsberetning for politiet i Grønland er der bl.a. en samlet opgørelse over beskæftigelsen (opgjort i fuldtidsjob) fra 1. maj 2005 hvor den nævnte registrering blev indført og resten af 2005. Beskæftigelsesprocenten har ligget mellem 47 og 70 (med sæsonudsving).

Det fremgår desuden af virksomhedsberetningen at indsatsen med hensyn til samarbejdet mellem anstalterne og private/offentlige arbejdsgivere blev styrket i 2005. I den forbindelse er der indført en egentlig skriftlig aftale/kontrakt der indgås ved alle ansættelsesforhold.

Retsvæsenkommissionen har ikke forholdt sig konkret til de enkelte forslag fra arbejdsgruppen, men har fremhævet at udviklingen med hensyn til beskæftigelse/aktivering i anstalterne er vigtig og nødvendig, og at det er væsentligt at de gode intentioner følges op. Retsvæsenkommissionen har i den forbindelse henvist til kommissionens forslag andet steds om en større differentiering af anstaltssystemet med indførelse af halvlukkede og lukkede afdelinger med bemærkning om at det er en afgørende forudsætning for en sådan udvikling at der er et fungerende beskæftigelsesapparat at bygge videre på, og en eksisterende kultur med hensyn til beskæftigelse i anstalterne.

Under inspektionen den 20. august 2006 blev det oplyst at der er kommet mange forslag til hvordan beskæftigelsen kan styrkes, men at der endnu ikke er fundet en løsning. Man har set på hvor beskæftigelsen er, og pr. 1. maj 2005 er der iværksat en omfattende registrering af de indsatte beskæftigelse under opholdet i anstalten. Der er udarbejdet et skema som anstalterne udfylder fra dag til dag med angivelse af hvor mange indsatte der er beskæftiget den pågældende dag og med hvad – både udenfor og i anstalten. Opgørelsen er ikke opgjort for henholdsvis domfældte og tilbageholdte. Jeg fik udleveret kopi af skemaerne for den sidste dag i månederne januar til og med juli 2006. I skemaet skal det ud for de enkelte beskæftigelsestilbud i og uden for anstalten angives hvor mange indsatte der var beskæftiget med den pågældende aktivitet, og i hvor mange timer den pågældende dag samt – den sidste dag i måneden – hvor mange timer i alt i den pågældende måned. Skemaet for april måned er dog kun udfyldt for så vidt angår det samlede antal timer i måneden. De nævnte dage (bortset fra april 2006) var henholdsvis 26, 27, 34, 30, 31 og 32 af de indsatte i beskæftigelse. I januar og maj måned 2006 var der henholdsvis 66 og 67 an-

bragte, i juli 2006 var der 63 anbragte og i de øvrige tre måneder 64 anbragte i anstalten.

Under inspektionen blev det endvidere oplyst at beskæftigelsesprocenten i de grønlandske anstalter generelt er omkring 50, men at den i Anstalten for domfældte i Nuuk generelt er lidt højere.

Personale- og beskæftigelseskonsulenten har talt med alle anstalter og lavet mål (en plan) for 2006. Der er fremkommet bud på hvor i byen og med hvilke opgaver (i øvrigt) de indsatte kan beskæftiges. Som eksempel blev nævnt istandsættelse af afdelinger i anstalten. Målet er ikke at alle indsatte skal kunne beskæftiges, men at der gennemføres nærmere angivne opgaver. Fra anstalten har jeg modtaget en handleplan for beskæftigelse i Anstalten for domfældte i Nuuk 2006 der angiver de forskellige aktiviteter der var kendt på tidspunktet for planens udarbejdelse (februar 2006). For hver måned er det angivet hvor mange indsatte der forventes at deltage i aktiviteten. Handleplanen er udarbejdet på baggrund af et brev af 2. marts 2006 hvori personale- og beskæftigelseskonsulenten har fastsat mål for beskæftigelsen i Anstalten for domfældte i Nuuk 2006. Dette brev modtog jeg som tidligere nævnt under inspektionen den 20. august 2006. Jeg modtog samtidig handleplaner og målsætningsbreve for de øvrige anstalter i Grønland. Handleplanerne har til formål at fungere som overordnet styreredskab i forhold til anstaltens beskæftigelsesaktiviteter og skal medvirke til målopfyldelse på området.

I brevet af 2. marts 2006 er det anført at Anstalten for domfældte i Nuuk realistisk set vedvarende vil kunne beskæftige ca. 10 domfældte i anstalten og 15 domfældte med arbejde eller deltagelse i kompetencegivende uddannelse i byen. I perioden maj til september 2006 forventes yderligere 10-12 domfældte at kunne beskæftiges på arbejdspladser i byen med sæsonbetonet arbejde. Et antal domfældte forventes desuden vedvarende at kunne beskæftiges i anstalten med forefaldende opgaver så som oprydning, rengøring og vedligeholdelse af ind- og udvendige arealer og biler. Ansættelsen af en projektlærer (jf. herom pkt.

4.2.) forventes også at kunne bidrage til en udvidelse af anstaltens undervisningsaktiviteter (og omfang) og aktiviteter af mere projektlignende karakter. For så vidt angår projektlignende aktiviteter er det nævnt at anstalten havde til hensigt at gennemføre flere idrætsprojekter. Man forventede på daværende tidspunkt også en del fangstaktiviteter fra april til oktober 2006.

Brevet pålægger tillige anstalten at udarbejde en mere detaljeret fremdriftsplan for hver enkelt aktivitet som har til formål at tilrettelægge aktiviteter i detaljer med hensyn til tidsmæssig placering mv. Som nævnt under pkt. 4.3. har jeg tillige modtaget en aktivitetsfordelingsplan (vedrørende fritidsaktiviteter).

Hvis der herudover foreligger en fremdriftsplan, beder jeg om en kopi heraf.

Sammen med brevet af 2. marts 2006 har jeg tillige modtaget oversigter over beskæftigelsen i dagene 1. juli 2006 til og med 31. juli 2006. Generelt set har ca. halvdelen af de indsatte været beskæftiget i denne periode.

Beskæftigelseskonsulenten står ikke selv for kontakten til virksomhederne, men en af anstaltens ansatte står for det.

Det blev i øvrigt oplyst at beskæftigelseskonsulenten havde sagt sin stilling op pr. 1. oktober 2006.

De fleste af de indsatte der er beskæftiget, er beskæftiget uden for anstalten. Det gælder både domfældte og tilbageholdte. Den 2. marts 2006 drejede det sig om i alt 15 indsatte, herunder indsatte der var beskæftiget med undervisning. I anstalten er i alt fire indsatte beskæftiget i køkkenet og enkelte andre indsatte er beskæftiget med pedelopgaver, vask af anstaltens vasketøj, som gangmænd og med vedligeholdelsesarbejder. Den 2. marts 2006 drejede det sig om i alt 12 indsatte.

Nogle indsatte er endvidere beskæftiget med undervisning, jf. pkt. 4.2.

Der er dog også indsatte som ikke ønsker at være beskæftiget.

På grund af personalesituationen, jf. pkt. 5.8., havde det på inspektionstidspunktet kun været muligt at være på sejlads to gangen i 2006. Mange af de indsatte har desuden ikke gyldigt jagtbevis. Det har derfor gennem nogen tid heller ikke, som det ellers er meningen, været muligt for anstalten at sende grønlandsk mad til de grønlandske indsatte i Anstalten ved Herstedvester.

Det blev oplyst at de indsatte der er beskæftiget i byen, får almindelig løn og kan tjene op til ca. 20.000 kr. om måneden. De skal betale ca. 30 pct. af deres indtjening for opholdet i anstalten, dog maksimalt et vist beløb. De får udleveret 400 kr. om ugen i lommepenge, mens resten af indtjeningen indsættes på deres konto og udbetales ved løsladelsen. Af de bestemmelser som henholdsvis politimesteren og den ledende anstaltsleder har fastsat fremgår det at der oprettes en personlig konto i et pengeinstitut (Grønlandsbanken) til indsættelse af arbejdspenge og løn (samt medbragte og tilsendte penge). Som vilkår for tilladelse til arbejde i byen skal den domfældte underskrive en samtykkeerklæring til Grønlandsbanken med henblik på oprettelse af en lønkonto til arbejdspenge.

De indsatte der ikke er beskæftiget, får 275 kr. om ugen i lommepenge.

De indsatte der arbejder i byen, kommer som regel tilbage til anstalten og spiser frokost. De bliver ofte kørt af deres arbejdsgiver.

Under min rundgang på den sikrede afdeling afleverede de indsatte, som nævnt i indledningen, et brev til mig. I brevet efterlyste de bl.a. (fritids)aktiviteter i afdelingen. Om opfølgning herpå henviser jeg til pkt. 4.3.

Jeg anmoder om nærmere oplysninger om beskæftigelsen i arbejdstiden af de indsatte der er anbragt i arrestafdelingen og den sikrede afdeling.

Spørgsmålet om beskæftigelsen af de indsatte i de grønlandske anstalter behandler jeg som tidligere nævnt generelt i en anden sag, og jeg foretager mig bl.a. på denne baggrund ikke mere vedrørende spørgsmålet om beskæftigelse af de indsatte i Anstalten for domfældte i Nuuk.

4.2. Undervisning

Anstalten har tidligere haft en timelærer, men har nu fået bevilling til en fuld-tidsansat lærer. Denne stilling er opgraderet til en 40 timers projektlærerstilling, og på tidspunktet for inspektionen var anstalten i færd med en ansættelsesprocedure med henblik på at besætte denne stilling. Anstalten havde modtaget flere henvendelser i anledning af stillingsopslaget. Projektlæreren skal styrke det pædagogiske arbejde og søge at sætte de indsatte der har behov for det, i gang med en uddannelse så de bruger tiden fornuftigt. Det drejer sig om de indsatte der ikke har en håndværksmæssig uddannelse, og som derfor er svære at få beskæftiget. De indsatte der har en sådan uddannelse, kan altid få arbejde i byen.

Projektlæreren skal også fungere som studievejleder og skal skabe kontakter med henblik på arbejdsstræning.

Undervisningen i anstalten er på deltid og omfatter traditionelle skolefag, edb, madlavning, kreative fag mv. Det fremgår endvidere af anstaltens årsberetning for 2005 at der er specialundervisning for ordblinde. Det er i årsberetningen til-lige anført at undervisningen varetages af lokale lærerkræfter der tilrettelægger undervisningen efter de indsattes ønsker og behov med hensyn til emner og undervisningsform.

Af anstaltens årsberetning for 2005 fremgår det endvidere at der i foråret 2005 var undervisning i grønlandsk og dansk i to lektioner fire gange om ugen. Anstaltens timelærer rejste i sommeren 2005 og først i efteråret blev der atter an-

sat to lærere. I 2005 blev der gennemført 2.331 undervisningslektioner hvilket giver et gennemsnit på 2,4 indsattes deltagelse pr. lektion.

Som nævnt under pkt. 4.1. deltog 3 pct. af de indsatte i løbet af 2005 i et kursusforløb i byen. Undervisning i byen er desuden angivet som en aktivitet i den handleplan for beskæftigelse i Anstalten for domfældte i Nuuk 2006 der er nævnt under pkt. 4.1. – dog kun for så vidt angår første halvdel af 2006. Det fremgår endvidere af en rapport som Folketingets Retsudvalg har udfærdiget om Retsudvalgets studierejser til Grønland i august 2006 (alm. del – bilag 45) at anstalten har lejet sig ind på teknisk skole. Det er således også muligt for (nogle af) de indsatte at være beskæftigede med undervisning/uddannelse uden for anstalten.

Jeg anmoder om nærmere oplysninger om de muligheder der er for uddannelse/undervisning uden for anstalten og hvorfor undervisning i byen kun figurerer i første halvdel af 2006 i handleplanen.

Jeg anmoder endvidere om oplysning om hvorvidt der nu er ansat en projektlærer og om en nærmere beskrivelse af de ændringer som opprioriteringen af undervisningen bevirker.

Jeg anmoder tillige om oplysning om hvorvidt det fortsat vil være muligt at tilbyde undervisning for ordblinde.

Endelig anmoder jeg om oplysning om hvorvidt der anvendes pc i undervisningsøjemed.

4.3. Fritid

Anstalten har en vagtmester der har ansvaret for aktivering af de indsatte i deres fritid.

I anstalten kan de indsatte i fritiden dyrke motion i anstaltens kondirum. De kan skiftes til at benytte kondirummet i tidsrummet kl. 8.00 – kl. 16.00, og der kan være 2-3 indsatte ad gangen. Det blev oplyst at kondirummet benyttes, men ikke meget, og at der derfor heller aldrig er kø til rummet.

Derudover kan de indsatte spille spil, se tv og video, spille bordtennis, benytte pc. mv. samt læse bøger og aviser i opholdsafdelingerne.

Bortset fra kondirummet (og opholdsstuerne) er der ikke lokaler til fritidsaktiviteter. De bygningsmæssige rammer sætter således – som det også fremgår af retsvæsenkommissionens betænkning – begrænsninger for de indsattes udfoldelsesmuligheder i anstalten. I betænkningen er det således bl.a. nævnt at de indendørs og udendørs faciliteter i Anstalten for domfældte i Nuuk ikke er tilfredsstillende. Det er videre nævnt at der i forbindelse med etablering af lukkede afdelinger må foretages nødvendige ændringer og ombygninger for at imødekomme behovet for de dømte i åbent og halvåbent regi samt etableres fælles fritidsaktiviteter til indsatte i lukket regi (bind 3, s. 1077).

Hvis der er nok personale kan anstalten også arrangere jagt- og fisketure mv. i anstaltens båd og tage de indsatte med i hallen i Nuuk og spille fodbold mv.

Ifølge anstaltens årsberetning for 2005 havde der gennem dette år været en meget skiftende grad af aktivering af de indsatte. En af årsagerne hertil har været anstaltens meget spændte personalesituation som havde indvirket på personalets muligheder og lyst til at bruge timer på fritidsaktiviteter. Der har derfor kun været afviklet én jagttur. Det fremgår i øvrigt at der dette år samlet blev anvendt 75 personaletimer til aktiviteter når undervisningstimer ikke medregnes, hvilket er et fald på 25 pct. i forhold til året før. De aktiviteter der blev afviklet i 2005, drejer sig om bordtenniskampe, fodbold, juleklip og -bading, løbeture, klargøring af anstaltens båd og – som nævnt – en enkelt jagt. Blandt de bilag som jeg har modtaget fra anstalten, er en oversigt over de aktiviteter

der blev gennemført i de enkelte måneder i 2005 med antal aktiverede og antal timer som personalet har brugt.

En af de indsatte som jeg talte med, efterlyste flere aktivitetstilbud til de indsatte. Han oplyste at der havde været flere tilbud tidligere. Som et eksempel nævnte han at der ikke havde været afviklet fodbold i 1½ år. Han nævnte endvidere at der for nyligt var indkøbt en fodbold, men den måtte ikke benyttes i gården, jf. pkt. 2.7.

Under den afsluttende samtale oplyste ledelsen at der om vinteren spilles fodbold i hallen i Nuuk, men at der på grund af personalebemandingen ikke havde været afviklet fodbold i denne vinter. Af den nævnte oversigt over aktivitetsfordelingen fremgår det at der blev afviklet fodbold i (alle) de seks første måneder af 2005 hvor i alt 124 indsatte blev aktiveret.

Hvis fare for misbrug ikke antages at foreligge, kan de indsatte få tilladelse til udgang for et kortere tidsrum, jf. § 29 i bekendtgørelsen om anstaltsophold i Grønland og § 1, stk. 1, og § 5, i bestemmelser om udgang og udstationering mv. fra anstalterne i Grønland. Tilladelse til udgang kan ifølge anstaltsbestemmelsernes § 1, stk. 1, meddeles bl.a. med henblik på deltagelse i fritidsaktiviteter, foretagelse af besøg mv. Efter § 5 meddeles udgangstilladelsen normalt som tilladelse til dagudgang eller aftenudgang – som i almindelighed vil kunne meddeles efter henholdsvis 4 og 8 uger i anstalten. Dagudgange afvikles ifølge § 3, stk. 1, i den vejledning om tilladelse til udgang som den ledende anstaltsleder har udfærdiget den 1. juli 2006, på lørdage fra kl. 13.00 til kl. 17.00 og på søn- og helligdage fra kl. 9.00 til kl. 12.00 og igen fra kl. 13.00 til kl. 17.00. Aftenudgange afvikles ifølge vejledningens § 3, stk. 2, på mandage, onsdage og søn- og helligdage fra kl. 18.00 til kl. 21.00. Onsdag er der mulighed for at fremrykke aftenudgangen til tidsrummet kl. 15.00 til kl. 18.00 med henblik på fx at foretage indkøb i alle byens butikker, jf. § 3, stk. 3. I vejledningens § 6 er angivet nærmere regler om ophold under udgang. Det fremgår heraf at indsatte på udgang ikke må forlade byområdet, og at udgang ikke må benyttes til sej-

lads eller kørsel med snescooter eller til besøg på værtshuse, hoteller eller andre steder hvor der udskænkes spiritus, medmindre anstalten har givet tilladelse hertil. Besøg på byens sømandshjem er dog tilladt.

De indsatte der har tilladelse til dag- og aftenudgang, kan således benytte en del af fritiden i løbet af ugen uden for anstalten og fx besøge familie eller venner, deltage i fritidsaktiviteter eller blot gå sig en tur i byen.

I fritiden har de indsatte som nævnt også mulighed for at læse aviser og bøger.

Jeg anmoder anstalten om at oplyse hvilke aviser anstalten holder, herunder om anstalten holder en dansk avis. Jeg anmoder endvidere om oplysning om hvorvidt bøgerne i anstaltens egen bogsamling omfatter både danske og grønlandske bøger og dækker de indsattes behov samt om anstalten tillige råder over tegneserier og tidsskrifter (jf. anstaltsbekendtgørelsens § 20, stk. 1). Idet jeg går ud fra at der i øvrigt er en biblioteksordning, anmoder jeg om nærmere oplysninger om hvordan biblioteksordningen fungerer.

Ifølge § 3, stk. 6, i anstaltslederens særlige bestemmelser af 1. juli 2006 vedrørende tilbageholdte skal tilbageholdte der indsættes uden restriktioner, normalt betragtes som andre indsatte med adgang til fællesskab. De kan dog ikke deltage i aktiviteter uden for anstalten, jf. § 1, stk. 7. Af husordenen for arrestafsnittet fremgår det at de indsatte i arrestafsnittet ikke har fællesskab med domfældte fra de øvrige afdelinger, men alene indbyrdes på de to afdelinger (medmindre andet er bestemt af retten eller anstalten). Af husordenen fremgår ikke noget om hvilke aktiviteter i anstalten som de tilbageholdte i disse afdelinger kan deltage i. Af personaleinstruksen fremgår det at tilbageholdte og dagfolk vil kunne afvikle gårdtur sammen med de domfældte hvis det anses for sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Under min rundgang på den sikrede afdeling afleverede de indsatte, som nævnt i indledningen, et brev til mig. I brevet efterlyste de bl.a. aktiviteter i (selve) afdelingen. I forbindelse med mit svar til de indsatte som ledelsen fik kopi af, henledte jeg ledelsens opmærksomhed på at de savnede aktiviteter som de alle (bortset fra de isolerede) kunne deltage i. Jeg gik ud fra at ledelsen ville kontakte de indsatte i afdelingen for at få uddybet deres ønske, og at ledelsen herefter ville overveje ønsket. Jeg bad om underretning om resultatet af disse overvejelser.

I brev af 13. november 2006 har anstaltslederen oplyst at hun har talt med flere af de indsatte på afdelingen der var enige om at afdelingen allerede havde en del (næsten nye) bræt- og kortspil mv. Der er endvidere mulighed for at spille bordtennis og en pc til brug for de indsattes private spil. Det er videre oplyst at de indsatte udtrykte stor tilfredshed med at personalet ofte indfinder sig på afdelingen og bl.a. spiller bordtennis med de indsatte.

Det er i brevet videre oplyst at de indsatte siden august 2006 som en ny personalestyret aktivitet har kunnet arbejde med grønlandsk husflid i form af slibning af fedtsten.

På anstaltslederens spørgsmål om hvilke andre aktiviteter de indsatte ønskede, foreslog de deltagelse i fodbold samt jagt- og fisketure i anstaltens båd. Anstaltslederen har svaret at det er en forudsætning for deltagelse i aktiviteter uden for anstalten at den indsatte er domfældt hvilket flere end halvdelen typisk ikke er, og at den indsatte skal være i et almindeligt udgangsforløb hvilket ingen af de indsatte på afdelingen er. Det er derfor ikke muligt for de indsatte på den sikrede afdeling – og heller ikke på arrestafdelingen – at deltage i aktiviteter uden for anstalten. Anstaltslederen har i brevet oplyst at de indsatte på den sikrede afdeling forstod og accepterede denne forklaring, og at de indsatte generelt udtrykte tilfredshed med de tilbud der i øjeblikket er på afdelingen.

Jeg har noteret mig det oplyste. Jeg går ud fra at der er samme aktivitetsmulighederne for de tilbageholdte i arrestafdelingen der ikke er isolerede, men for en ordens skyld anmoder jeg om en bekræftelse herpå. Jeg går endvidere ud fra at de indsatte i denne afdeling og den sikrede afdeling har adgang til at benytte kondirummet, men for en ordens skyld beder jeg også om en bekræftelse herpå. Jeg anbefaler samtidig at aktivitetsmulighederne, herunder adgangen til kondirummet, omtales i husordenen for arrestafsnittet.

Det er naturligvis uheldigt at det ikke har været muligt at afvikle flere fritidsaktiviteter med de indsatte end det har været tilfældet, jf. ovenfor. Da dette skyldes manglende personaleressourcer, foretager jeg mig imidlertid ikke mere vedrørende dette forhold.

Dog beder jeg anstalten om at oplyse om mulighederne for at etablere flere tilbud i anstalten som de indsatte kan aktivere sig selv med. Jeg henviser i den forbindelse også til min anmodning under pkt. 2.7. om opsætning af basketballkurve i gården.

Anstaltens fritidstilbud mv. giver mig – under de nuværende bygningsmæssige forhold – i øvrigt ikke anledning til bemærkninger.

5. Andre forhold

5.1. Belægning

Den 1. oktober 2004 blev kapaciteten i Anstalten for domfældte i Nuuk øget med 10 pladser til frifodsfolk, og anstalten har nu i alt 64 pladser.

Af anstaltens årsberetning fremgår det at der i 2005 – på trods af denne kapacitetsudvidelse – er sket en stigning i belægningsprocenten. Dette år var der således en gennemsnitlig belægning på 96,92 pct. mod 94,65 pct. året før. Af belægningsoversigter for månederne januar 2006 til og med juli 2006 som jeg har

modtaget i forbindelse med inspektionen, fremgår det at belægningsprocenten i denne periode var mellem 98,72 og 102,57.

Af Politimesteren i Grønlands virksomhedsberetning for politiet 2005 fremgår det at der i 2005 var en samlet gennemsnitlig belægning i anstalterne på 95,7 pct. (eksklusiv dagfolk). I Direktoratet for Kriminalforsorgen årsberetning for 2005 er det anført at belægningen i de grønlandske anstalter i 2005 lå på 99,9 pct. i gennemsnit.

Foruden domfældte modtager anstalten tilbageholdte og dagfolk, dvs. tilbageholdte eller domfældte der om dagen opholder sig i anstalten, men om aftenen og natten opholder sig i detentionen. I personaleinstruksen er et afsnit herom. Det fremgår bl.a. heraf at dagfolk har samme rettigheder som de øvrige indsatte og modtager forplejning og lommepenge af anstalten.

I 2005 havde anstalten i alt 222 fangedage med dagfolk svarende til et gennemsnit på 0,6 dagfolk pr. dag hvilket er et fald i forhold til året før hvor der var 248 fangedage med dagfolk. Ifølge virksomhedsberetningen var den samlede belægning inklusiv dagfolk på godt 100 pct. Det er videre nævnt at der i forhold til 2004 var tale om et fald i ca. 2 pct. i den gennemsnitlige daglige belægning.

Der er en stor venterkø til anstalten – det gælder alle anstalterne i Grønland, jf. et afsnit i virksomhedsberetningen herom. Som jeg også oplyste under inspektionen, har ombudsmandsembedet af egen drift rejst en sag herom. Justitsministeriets Departement og Direktoratet for Kriminalforsorgen er i denne sag i brev af 5. maj 2006 anmodet om at oplyse hvad myndighederne har gjort for at imødegå den stigende venterkø siden 2003, og hvad departementet og direktoratet agter at foretage sig for at nedbringe venterkøen. På det tidspunkt var der i alt 175 personer der afventede fuldbyrdelse af en foranstaltning. Under min inspektion den 20. august 2006 af Anstalten for domfældte i Nuuk blev det oplyst at tallet nu var oppe på 205 (anstalterne har tilsammen nu plads til i alt

123). I den nævnte sag afventes svar fra Justitsministeriet der overvejer hvilke yderligere tiltag der skal iværksættes (ud over etablering af den nye anstalt i Sismiut der blev taget i brug den 1. august 2006).

Justitsministeriet har i brev af 22. januar 2007 oplyst at regeringen er ved at forberede et lovforslag om reform af retsvæsenet i Grønland på baggrund af Den Grønlandske Retsvæsenkommissions betænkning af 3. august 2004 (betænkning nr. 1442). I den forbindelse overvejes også mulige initiativer for afviklingen af venterkøen i Grønland. Justitsministeriet forventer at et udkast til lovforslag om reform af det grønlandske retsvæsen vil være klar i løbet af foråret 2007, og at Justitsministeriet i den forbindelse vil kunne fremlægge en plan for håndteringen af venterkøen i Grønland.

Der er også kvinder og unge 18-19 årige blandt de indsatte i anstalten. Det fremgår af anstaltens årsberetning for 2005 at der dette år var i alt otte kvinder indsat i anstalten. Det blev oplyst at kvinderne normalt godt kan være i fred for mændene. I januar 2006 var der dog en episode. Hvis der er problemer, får personalet det at vide og griber ind.

Jeg går ud fra at det anførte skal forstås således at anstalten er opmærksom på de problemer der kan være forbundet med at kvinder og mænd er anbragt i samme anstalt, og løbende er opmærksom på om der faktisk er sådanne problemer.

De unge er sammen med de øvrige indsatte. Det blev oplyst at de generelt er meget ustyrlige og har mange disciplinærsager.

Anstalten har ind imellem også danskere blandt de indsatte. På inspektionstidspunktet drejede det sig om to indsatte.

Det blev i øvrigt oplyst at indsatte principielt fordeles efter et ”nærhedsprincip”, men arten af den pågældendes kriminalitet, kapaciteten og individuelle hensyn spiller også ind ved placeringen. Den ledende anstaltsleder har det overordnede ansvar for fordelingen af de indsatte.

Det er sjældent at indsatte anbringes et andet sted end ønsket – også fordi det kan have vidtrækkende konsekvenser, fx i relation til besøg af familie mv. Af samme grund overvejes overførsler mod den indsattes vilje også nøje.

Nærmere regler om fordeling og overførsel mellem anstalterne for domfældte i Grønland findes nu i politimesterens bestemmelser af 20. april 2006, løbenummer 7. Det fremgår bl.a. heraf at udgangspunktet for fordelingen af de domfældte er anstaltens belægningssituation på afgørelsestidspunktet, men at der også tages andre hensyn, jf. § 1, stk. 2.

5.2. Forplejning

Forplejningen laves i eget køkken til hverdag og fås fra Sømandshjemmet i weekenden. Der er ansat en kok og en køkkenleder og fire indsatte har køkkenet som arbejdsplads. Under inspektionen spiste mine medarbejdere og jeg den samme mad som de indsatte fik denne dag.

Jeg anmoder om oplysning om hvorvidt de indsatte orienteres om menuplanen ved opslag eller lignende.

Det fremgår af § 13 i de ordensbestemmelser om opholdet i anstalten som den ledende anstaltsleder har fastsat den 1. juli 2006, at tilbageholdte og domfældte der er enrumsanbragt, og domfældte der endnu ikke har opnået ret til udgang, har mulighed for at foretage indkøb af nydelsesmidler og toiletartikler mv. ved at aflevere en indkøbsseddel og penge til personalet der så ved lejlighed vil foretage disse indkøb. Under inspektionen blev det oplyst at de indsatte kan købe

købmandsvarer ved bestillingssedler to gange om ugen til levering i anstalten. Varerne hentes af personalet fra en kiosk.

Personaleinstruksen indeholder også et afsnit om de indsatte indkøb. Det fremgår heraf at indsatte der har tilladelse til udgang, ikke kan handle på samme måde, men henvises til at handle under de almindelige udgange fra anstalten. Hvis den indsatte ønsker at handle for 500 kr. eller derover, skal den indsatte ledsages af personale.

De indsatte der arbejder ude i byen, kan eventuelt få en konkret tilladelse til at medbringe købmandsvarer på vej hjem fra arbejde.

I anstalten er desuden en automat hvor de indsatte kan købe sodavand mv.

Det oplyste giver mig ikke anledning til bemærkninger.

5.3. De indsatte kontakt med omverden

Kapitel 4 i bekendtgørelsen om anstaltsophold indeholder nærmere regler om de anbragtes kontakt med samfundet uden for anstalten (brevveksling, telefonsamtaler, udgang og besøg). Reglerne gælder som udgangspunkt også de tilbageholdte, jf. bekendtgørelsens § 48, stk. 1, hvorefter anstaltsbekendtgørelsens bestemmelser finder tilsvarende anvendelse på tilbageholdte i det omfang det er foreneligt med tilbageholdelsens formål.

Nærmere bestemmelser om de nævnte forhold er fastsat dels i politimesterens bestemmelser om anstaltsophold i Grønland, dels i de anstaltsbestemmelser som den ledende anstaltsleder har fastsat, herunder i en vejledning om tilladelse til udgang for indsatte.

Efter anstaltsbekendtgørelsens § 28 har de domfældte i det omfang det er praktisk muligt ret til at føre telefonsamtaler.

I § 7, stk. 1, i de ordensbestemmelser for opholdet i anstalten som den ledende anstaltsleder har fastsat, er det anført at de indsatte kan anvende anstaltens mønttelefon i de afdelinger hvor en sådan telefon er opsat. Hvis der ikke er opsat en mønttelefon, skal de indsatte have mulighed for telefonopkald fra anstaltens telefon en gang om ugen, jf. § 7, stk. 2. Tilbageholdte der er underlagt brev og besøgskontrol, skal fremsætte anmodning om at telefonere til politiet, jf. § 7 stk. 3.

De anbragte i anstalten har en mønttelefon til fri afbenyttelse på de almindelige fællesskabsafdelinger. Den ene af de to indsatte som jeg talte med, oplyste at telefonboksen i Anneks Syd havde været ude af drift i ca. et år, og at de indsatte flere gange var blevet lovet at der vil komme en ny telefonboks. Under den afsluttende samtale oplyste ledelsen at en ny telefonboks var bestilt hos Tele Greenland for ca. ½ år siden, og at der var rykket for leveringen. Det blev i den forbindelse oplyst at boksen i stedet var blevet monteret på anstalten i Sisimiut. Anstalten havde derfor bestilt en ny telefonboks og pressede på for at fremskynde opsætningen af denne boks.

Der er ikke opsat en telefonboks i arrestafsnittet. Af husordenen for dette afsnit fremgår det at tilbageholdte der ikke er underlagt brev- og besøgskontrol, og domfældte der ønsker tilladelse til at telefonere, skal redegøre for anledningen på anmodningsseddel hvorefter spørgsmålet vil blive behandlet på et efterfølgende morgenmøde.

Idet domfældte ifølge bekendtgørelsen har ret til at telefonere når det er praktisk muligt, anmoder jeg om en udtalelse vedrørende denne regel for domfældte i arrestafsnittet.

Anstaltens telefonordning giver mig i øvrigt ikke anledning til bemærkninger.

Som nævnt under pkt. 4.3. meddeles tilladelse til udgang normalt som tilladelse til dagudgang eller aftenudgang. I særlige tilfælde kan der gives tilladelse til udgang med overnatning uden for anstalten, herunder i forbindelse med arbejde, jf. § 5, stk. 3, og § 6, stk. 1, i politimesterens bestemmelser om udgang og udstationering mv. fra anstalterne i Grønland.

Ifølge § 30, stk. 1, i bekendtgørelsen om anstaltsophold i Grønland og § 1, stk. 1, i politimesterens bestemmelser om besøg til domfældte i grønlandske anstalter (løbenummer 2) har domfældte der ikke har tilladelse til regelmæssig udgang, adgang til at modtage besøg i anstalten. Øvrige domfældte har efter stk. 2 i de nævnte bestemmelser (kun) adgang til at modtage besøg hvis den besøgende kommer rejsende udenbys fra. Anstaltslederen (eller den der bemyndiges dertil) kan (dog) tillade besøg af andre hvis særlige omstændigheder taler herfor. Som hovedregel har de indsatte således, som også nævnt i § 1, stk. 1, i den ledende anstaltsleders bestemmelser vedrørende besøg til anstaltens indsatte (løbenummer 2), kun mulighed for besøg indtil de starter med dagudgange.

Efter § 2 i politimesterens bestemmelser har de domfældte normalt adgang til et ugentligt besøg af en times varighed, men der kan dog gives tilladelse til flere besøg hvis der foreligger særlige omstændigheder og til længevarende besøg af pårørende der kommer udenbys fra. Hvis anstalten har et besøgsrum, skal besøget foregå dér, og ellers i cellen hos den domfældte. Anstalten for domfældte i Nuuk har ikke noget besøgsrum.

Husordenen for arrestafdelingen indeholder tillige et afsnit om besøg.

Besøg skal forudbestilles, og det er de indsatte der skal gøre det.

Det er i § 2, stk. 3, i den ledende anstaltsleders bestemmelser anført at den besøgende i tilfælde af nægtelse af besøg meddeles en begrundelse og klagevejledning. Det er videre anført at den indsatte udelukkende får besked om at be-

søgstilladelse er nægtet idet tavshedspligten i de fleste tilfælde forbyder anstalten at underrette den indsatte om årsagen hertil.

I sager om besøgstilladelse er såvel den indsatte som den besøgende imidlertid parter, og de almindelige forvaltningsretlige regler, herunder reglerne om begrundelse, finder derfor anvendelse. Hvis et afslag er begrundet i fortrolige forhold vedrørende den ene part, kan begrundelsen dog begrænses i forhold til den anden part – og en sådan begrænsning skal ske hvis anstalterne ellers vil overtræde tavshedspligten. Den indsatte kan således ikke generelt blot få en meddelelse om afslaget, men skal have oplyst en – eventuelt begrænset – begrundelse for afslaget.

5.4. Talsmandsordning

Efter anstaltsbekendtgørelsens § 23, stk. 1, har de domfældte gennem valgte repræsentanter eller på anden måde mulighed for at udtale sig om og øve indflydelse på generelle spørgsmål der angår deres ophold i anstalten. Bestemmelserne i bekendtgørelsen finder som tidligere nævnt tilsvarende anvendelse på tilbageholdte i det omfang det er foreneligt med tilbageholdelsens formål, jf. § 48, stk. 1. Politimesteren skal ifølge § 23, stk. 2, fastsætte nærmere regler om gennemførelsen af domfældtes medindflydelse. Det er sket i de bestemmelser som politimesteren har fastsat, jf. løbenummer 12. Det fremgår bl.a. heraf at anstalten – hvis der ikke er valgt en talsmand – ved opslag eller lignende skal orientere de domfældte om muligheden herfor, jf. § 2, stk. 3. Politimesteren eller den der bemyndiges hertil, skal efter § 8, stk. 1, fastsætte nærmere regler om gennemførelsen af de domfældtes medindflydelse, herunder om seks nærmere angivne forhold. I sagen om min inspektion i 2003 af Anstalten for domfældte i Aasiaat har jeg modtaget sådanne lokale regler af 9. februar 2005 for Anstalten for domfældte i Nuuk og de øvrige tre anstalter for domfældte i Grønland.

Forud for inspektionen modtog jeg kopi af en meddelelse til alle de indsatte hvori de gøres opmærksom på at de kan vælge en tillidsrepræsentant/talsmand i hver afdeling. Meddelelsen ses at være fra den 5. august 2006 og indeholder orientering om mit besøg i anstalten den 20. august 2006. Jeg går derfor ud fra at meddelelsen har været slået op i anstalten forud for (og i anledning af) mit besøg.

De anbragte havde på tidspunktet for inspektionen ikke valgt en talsmand. Den ene af de indsatte som jeg talte med, ville gerne have en talsmand.

I det brev som de indsatte på den sikrede afdeling afleverede til mig, udtrykte de utilfredshed med at de ikke har en talsmandsordning, og at anstaltsledelsen ikke holder møder med dem.

Under det afsluttende møde med ledelsen anbefalede jeg at ledelsen arbejdede på at der blev etableret en talsmandsordning i anstalten, herunder for de indsatte i den sikrede afdeling. Hvis der ikke kunne etableres en talsmandsordning, gik jeg ud fra at ledelsen ville være indstillet på at holde møder med de indsatte med jævne mellemrum. Jeg henviste til § 2, stk. 1, i bestemmelserne om gennemførelse af medindflydelse hvorefter anstalten kan holde møder med alle domfældte eller med grupper af domfældte, og til § 2, stk. 2, hvorefter anstalten når særlige omstændigheder taler for det, skal tage initiativ til drøftelser med alle domfældte eller grupper af domfældte hvis der ikke er valgt talsmænd.

I brev af 13. november 2006 har anstalten oplyst at der for tiden foregår overvejelser om hvordan der vil kunne etableres en ordning for alle indsatte i anstaltens seks afdelinger, herunder arrestafdelingen og den sikrede afdeling. Anstalten forventer at en sådan ordning vil kunne træde i kraft i starten af 2007.

Jeg har noteret mig det oplyste og anmoder om underretning om resultatet af anstaltens overvejelser.

Jeg har i øvrigt noteret mig at der i de lokale regler af 9. februar 2005 om talsmandsvirksomhed som jeg har modtaget, er fastsat regler om de seks forhold som der efter § 8 skal fastsættes regler om. Videre har jeg noteret mig at det heri er nævnt at de indsatte i hver afdeling, herunder arrestafdelingen og den sikrede afdeling, vælger en talsmand og en suppleant, og at der kan vælges en fællestalsmand og suppleant for denne. Det sidste punkt er dog ufuldstændigt; det er angivet at det bør beskrives hvordan fællestalsmand og suppleant vælges.

Jeg anmoder om oplysning om hvorvidt det nu er beskrevet hvordan fællestalsmand og suppleant vælges og beder i givet fald om kopi af de reviderede regler.

Jeg har noteret mig at de indsatte forud for mit besøg er orienteret om muligheden for at vælge talsmand, jf. bestemmelsernes § 2, stk. 3. Ud fra ordlyden af denne meddelelse synes de indsatte først ved denne meddelelse at være orienteret om muligheden for at vælge talsmand. Idet jeg går ud fra at anstalten (fremover) er opmærksom på bestemmelsernes § 2, stk. 3, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

5.5. Alkohol og euforiserende stoffer

Nogle indsatte modtager antabus som vilkår for tilladelse til udgang. Spørgsmålet herom drøftes efter fire uges ophold i anstalten når den indsatte kan få dag- og arbejdsudgange. Det varierer meget hvor mange indsatte der modtager antabus. Af personaleinstruksen fremgår det under et afsnit om medicingivning hvordan udlevering af antabus foregår og registreres.

Det sker at de indsatte drikker når de er i byen, men det er ikke et stort problem. Hvis det konstateres at en indsat har drukket under udgang, tilbagekaldes udgangstilladelsen for en tid, eller der sker enrumsanbringelse, jf. anstaltens

normalreaktionsskema. Det hænder at de indsatte visiteres når de kommer tilbage fra arbejde i byen eller udgang i øvrigt.

Der ryges hash i anstalten, men det er ikke noget stort problem og det er blevet mindre end tidligere. Der findes aldrig hårde stoffer. Ved visitation findes sjældent hash, men mange rygeredskaber. Det meste findes på fællesarealer. Anstalten har ind imellem besøg af politiet med hunde, og havde sidst haft det tre dage før inspektionen. Det er altid anstalten der beder politiet om at komme, og det er anstaltspersonalet der forestår selve visitationen.

Ifølge Folketingets Retsudvalgs rapport fra udvalgets besøg i Grønland i august 2006 blev det over for udvalget oplyst at anstalten ikke praktiserer nul-tolerancepolitikken, og at der derfor kun stikprøvevis foretages kropsvisitation.

Der foregår også handel mellem de indsatte, men det er ikke indtrykket at der etableres gæld, og at de indsatte af den grund føler sig trykket.

Anstalten har ind imellem indsatte der behandles med androcur eller er på nedtrapning. Anstalten kan ikke iværksætte en sådan behandling, men kan fortsætte behandlingen/nedtrapningen. Det er dog sjældent at der er indsatte i anstalten der er i sådan behandling.

5.6. Vold mv.

Det er i årsberetningen nævnt at personalet i anstalten oplever at de indsatte bliver mere og mere utilpassede og aggressive i deres adfærd i anstalten såvel i forhold til personalet som indbyrdes. I 2005 var der i alt 10 tilfælde af vold og trusler imod personalet. Anstalten har ikke tidligere registreret forekomster af vold og trusler.

I Politimesteren i Grønlands virksomhedsberetning for politiet i 2005 er det anført at antallet af tilfælde af vold, trusler om vold og trusler i øvrigt mod ansatte

i anstaltssektoren ifølge en opgørelse herover er næsten halveret siden 2005 hvor der var i alt 22 tilfælde.

Der er således (så vidt ses) tale om et fald generelt set, men om en stigning i Anstalten for domfældte i Nuuk af forekomster af vold og trusler.

Jeg anmoder om oplysning om mulige forklaringer herpå.

Jeg har i øvrigt noteret mig at det af det generelle afsnit i de vejledende normalreaktioner om sikkerheds- og ordenskrænkelser fremgår at politianmeldelse af vold og trusler bør foretages af anstalten og ikke må bero på det enkelte offers holdning hertil, medmindre det på forhånd er åbenbart at ofret ikke vil afgive vidneforklaring.

Jeg anmoder om oplysning om hvorvidt der er udarbejdet en voldspolitik, eventuelt for hele anstaltssektoren, med henblik på forebyggelse af vold og trusler.

5.7. Sagsbehandling mv.

Ifølge anstaltens årsberetning indførte anstalten i forsommeren 2005 en egentlig kontaktpersonordning. Det viste sig i den forbindelse nødvendigt at den samlede gruppe af overvagtmestre, vagtmestre, anstaltsbetjente, anstaltsbetjente på prøve og medhjælpere dagligt blev undervist, støttet og vejledt i grundlæggende sagsbehandling og journalskrivning.

Kontaktpersonordningen, herunder kontaktpersonens opgaver, er nærmere beskrevet i personaleinstruksen. Det fremgår bl.a. heraf at kontaktpersonen ved planlagt fravær skal sikre sig at stedfortræderen har aktuelle og relevante oplysninger om den indsatte. Det fremgår endvidere at stedfortræderen skal foretage nødvendige samtaler og andet på sagsbehandlingsområdet under kollegaens fravær. Endvidere er der retningslinjer for skift af kontaktperson som kun kan ske i særlige tilfælde.

Jeg anmoder om oplysning om erfaringerne med kontaktpersonordningen. Jeg har i øvrigt noteret mig at der er en suppleantordning så det sikres at der tages hånd om de spørgsmål de indsatte rejser, når deres sædvanlige kontaktperson er fraværende.

Det fremgår endvidere at der i 2005 blev indført en ny procedure vedrørende indstillinger om prøveløsladelse, og at personalet har opfattet det som en meget stor og krævende opgave at udforme disse indstillinger. Det har været særligt vanskeligt i lyset af at 75 pct. af anstaltens personale enten var anstaltsbetjente på prøve eller medhjælpere der ikke havde været på grundskole (jf. pkt. 5.8.).

Jeg anmoder om nærmere oplysninger om den nye procedure og baggrunden for indførelsen heraf. Jeg anmoder endvidere om oplysning om hvorvidt det fortsat er en vanskelig opgave at udarbejde de nævnte indstillinger.

Det fremgår i øvrigt af en opgørelse i anstaltens årsberetning at der i 2005 var i alt 14 indsatte der ikke ønskede at blive prøveløsladt. I Folketingets Retsudvalgs rapport fra udvalgets besøg i Grønland i 2005 er det nævnt at det over for udvalget blev oplyst at 20 pct. af de indsatte generelt set ikke ønsker at blive prøveløsladt ”da de som indsat er sikret arbejde”.

Den 1. august 2005 blev der indført en ny ordning hvor en af forsorgsmedarbejderne fra KiF er fast til stede i anstalten i 40 timer om ugen. Det fremgår af anstaltens årsberetning for 2005 at det har været et positivt løft for sagsbehandlingen i anstalten. Det er heri tillige anført at der er blevet en tættere sagsbehandlingsmæssig kontakt til de enkelte domfældte, og at det er af afgørende betydning for kontinuiteten i sagsbehandlingen at der er en daglig gennemgående person som modvægt til at det uniformerede personale arbejder i turnus og derfor ikke kan følge de enkelte indsatte på helt så tæt et hold.

Under inspektionen blev det oplyst at anstalten tillige havde fået en forsorgsassistent der kom til anstalten i august 2006. Ligesom den anden stilling (der er besat med en forsorgsfuldmægtig) er der ikke tale om en ny normering, men om en stilling som hidtil har været under KiF. Anstaltslederen har det personalemæssige ansvar for de pågældende og KiF det faglige.

Det blev i øvrigt oplyst at samarbejdet med KiF fungerer rigtig godt.

Der laves handleplan for alle de indsatte hvert halve år. Jeg går ud fra at det er forsorgsmedarbejderne der har ansvaret for udarbejdelsen af disse planer.

Jeg anmoder om en kopi af en sådan (anonymiseret) handleplan.

I retsvæsenkommissionens betænkning er et afsnit om forsorgsmæssig bistand (s. 1078) hvor det bl.a. er nævnt at anstalterne for at imødekomme de i betænkningen anførte målsætninger må orienteres mod resocialiserende tiltag. Det er nævnt at regelændringer ikke i sig selv er tilstrækkelige, men at der må ske en holdningsændring i behandlingsarbejdet, og at der må tilrettelægges et meget tæt samarbejde mellem forsorgsmedarbejder og anstaltspersonale. Det er videre nævnt at det på det helt jævne plan drejer sig om ”almindeligt menneskeligt samvær, nemlig at tale med de indsatte, at beskæftige sig med dem og deres problemer og at foretage sig noget sammen med dem”.

5.8. Personaleforhold

Anstalten er normeret til 28 uniformerede stillinger og 4 stillinger i køkkenet. Pr. 31. december 2005 omfattede personalet bl.a. 2 anstaltsbetjente, 9 anstaltsbetjente på prøve, 8 anstaltsmedhjælpere (vikarer) og 5 indstationerede. Som nævnt under pkt. 5.7. har anstalten nu desuden to forsorgsmedarbejdere fast tilknyttet anstalten.

Det fremgår af anstaltens årsberetning at anstalten er blevet bedre til at fastholde de helt unge anstaltsbetjente på prøve.

I årsberetningen er bl.a. anført følgende:

”På linie med hvordan situationen var i anstalten i Nuuk i 2004, så har også 2005 været et meget hårdt år at komme igennem på grund af en yderst anspændt personalesituation.

På intet tidspunkt af året har anstaltens personalenormativ været opfyldt. Dette har betydet et stort behov for at tilkalde et i forvejen presset personale til mange ekstra vagter, hvilket igen har været en medvirkende årsag til bl.a. flere sygemeldinger og en generel dårlig stemning indbyrdes blandt personalet.

3 anstaltsbetjente ... samt en vagtmester har i løbet af året søgt om tjenestefri. Yderligere er en ... anstaltsbetjent helt stoppet. Hver gang har begrundelsen været, at personalet har følt sig hårdt presset bl.a. p.g.a. personalesituationen. Yderligere er 2 anstaltsbetjente på prøve blevet sagt op p.g.a. ulovlig udeblivelse fra tjenesten.

...

Gennem hele året ... har der næsten konstant været 9 prøvebetjente i Nuuk. Til at stå for disse prøvebetjentes oplæring har der det meste af året kun været 2 vagtmestre, 1 fungerende vagtmester, 1 anstaltsoverbetjent og 1 anstaltsbetjent.

Yderligere har der gennem hele året været et antal ubesatte stillinger som det har været nødvendigt at besætte med løst ansatte vikarer, kaldet medhjælpere. Blandt denne gruppe har der samtidig været en meget stor gennemstrømning, ...

Denne konstante udskiftning af medhjælpere, der hver gang har krævet oplæring fra de ’ældre’ anstaltsbetjentes side, har givet en stor grad af træthed, manglende engagement, usikkerhed og til tider ligefrem ligegyldighed i den samlede anstaltsbetjentgruppe.

Som en afledt effekt af de mange nye anstaltsbetjente på prøve, samt ikke mindst de mange medhjælpere, har den samlede anciennitet og deraf følgende erfaring, samt ’videns-mængde’ i hele personalegruppen været meget ringe. Dette faktum har i lange perioder haft en selvforstærkende, negativ effekt i forhold til engagementet blandt personalet.

For at afhjælpe personalesituationen har der på den ’landsdækkende’ tv-kanal KNR kørt en annonsekampagne, hvor anstalten i Nuuk har søgt et antal nye anstaltsbetjente på prøve.

Resultatet af denne kampagne har været en hel del telefoniske henvendelser. Generelt har der været stor interesse for et job i Krimi-

nalforsorgen. Flere interesserede har dog undervejs i telefonsamtalerne måtte erkende, at de ikke havde en ren straffeattest.

Der er blevet sendt ansøgningsskema m.m. ud til ca. 15 - 20 personer, hvoraf de 12 har været bosiddende i andre byer end Nuuk. Et generelt problem for de fleste af de interesserede personer fra andre byer viste sig hurtigt at være, at anstalten – indtil det i slutningen af efteråret lykkedes at få yderligere et antal bolignumre – desværre ikke kunne garantere en personalebolig i forb.m. en eventuel flytning til Nuuk, hvor boligmanglen er stor og der i øjeblikket er en ventetid på ca. 10-12 år, for at få en lejlighed. Blandt andet derfor trak samtlige evt. egnede ansøgere fra andre steder på kysten sig igen.

For at afhjælpe den spændte situation lidt, så har anstalten i Nuuk i foråret og atter igen i efteråret haft indstationeret personale, dels fra de 3 andre anstalter i Grønland og dels er der sendt assistance op fra Danmark.

Yderligere er der pr. d. 01.10 som et forsøg – foreløbigt af 4 måneders varighed – indført en ny arbejdsturnus for personalet i Nuuk. Dette for at sikre faste fridagshold, hvilket personalet ikke tidligere har haft.

...”

Det fremgår endvidere af årsberetningen at der på linje med de forudgående år har været et relativt stort sygefravær i anstalten i Nuuk i sammenligning med de andre anstalter i Grønland. Sygefraværet er dog samlet set faldet en smule i 2005 i forhold til 2004. Af Politimesteren i Grønlands virksomhedsberetning for politiet 2005 fremgår det at anstaltssektoren har iværksat et strategisk sygefraværarbejde til nedbringelse af sygefraværet som tillige har øget fokus på og omsorg for den enkelte medarbejder, bl.a. i form af øget telefonisk kontakt med sygemeldte og omsorgssamtaler.

Yderligere har anstalten gennem alle årene været plaget af udeblivelser blandt personalet – et fænomen der ikke kendes i de andre anstalter. I 2005 var der tale om i alt 78 dage hvilket er en voldsom stigning i forhold til 2004 hvor der samlet var tale om 36 dage. Det høje tal skyldes til dels tre ansattes udeblivelser i flere dage (mellem 12 og 20 dage). De pågældende medarbejdere er alle blevet afskediget.

Som det fremgår af pkt. 4.3. har personalesituationen også betydning for bl.a. muligheden for at afvikle aktiviteter med de indsatte.

Som nævnt i det citerede har anstalten fået et antal yderligere bolignumre (fra det hjemmestyreejede boligselskab INI A/S). Der er tale om 10 numre mere således at anstalten nu har 23 bolignumre. Bolignumre betyder at arbejdspladsen har en aftale med boligselskabet om at en medarbejder med et bolignummer inden tre måneder fra ansøgning skal tildeles en udlejningsbolig. Dette forhold er af afgørende betydning for anstaltens muligheder for at tiltrække og fastholde personale.

I politimesterens virksomhedsberetning er det bl.a. nævnt at anstaltsmedhjælperne efter tre dages oplæring deltager i varetagelsen af opsyns- og serviceopgaver i anstalterne, og at disse medarbejdere – selv om de ikke har nogen kriminalforsorgsfaglig baggrund – indgår på lige fod med det faste personale. Fordi der er tale om løst tilknyttet personale, er der en stor personalegennemstrømning blandt disse medarbejdere. Det er videre anført at mens der i de tre øvrige (små) anstalter er en hensigtsmæssig fordeling af uddannede medarbejdere, medarbejdere under uddannelse og løst tilknyttet personale, var 69 pct. af medarbejderne i Anstalten for domfældte i Nuuk i 2005 ufaglærte eller i gang med at uddanne sig.

Af Retsudvalgets rapport fra besøget i august 2006 i Anstalten for domfældte i Nuuk fremgår det at 20 ansatte i anstalten på dette tidspunkt var til afsluttende eksamen.

I virksomhedsberetningen har politimesteren anført følgende:

”...

Manglen på kompetente medarbejdere sætter sine spor i dagligdagen, både fagligt, pædagogisk og arbejdsmiljømæssigt. Det erfarne personale skal forsøge at holde overblikket samtidig med at det skal sikres at de mere uerfarne instrueres og vejledes i udførelsen af de daglige opgaver.”

Det er videre anført at annoncering i tv ikke mindst i det lange løb har givet et mere tilfredsstillende antal kvalificerede ansøgere

Også på baggrund af det oplyste om at anstalten har fået assistance fra Danmark, går jeg ud fra at direktoratet er fuldt ud opmærksom på personalesituationen i Anstalten for domfældte i Nuuk. Jeg har noteret mig de tiltag som anstalten har foretaget for at tiltrække og fastholde personale til anstalten, og anmoder anstalten om at oplyse hvordan situationen har udviklet sig fra 1. januar 2006 og til nu. Jeg anmoder endvidere direktoratet om at oplyse om direktoratet har overvejet andre tiltag end assistance i form af midlertidig udlån af medarbejdere fra kriminalforsorgens institutioner i Danmark.

Under min inspektion af Anstalten for domfældte i Qaqortoq den 23. august 2006 anførte talsmændene at uddannelsen til anstaltsbetjente efter deres mening er for kort og ikke gør personalet i stand til at tale med de indsatte om deres personlige problemer. Under min afsluttende samtale med ledelsen af denne anstalt redegjorde ledelsen for den uddannelse som personalet gennemgår, og erklærede sig for så vidt enig med talsmændene i at uddannelsen kunne være bedre. Jeg videresendte klagen til Direktoratet for Kriminalforsorgen og bad om underretning om svaret til talsmændene.

Retsvæsenkommissionens betænkning og Politimesteren i Grønlands virksomhedsberetning for politiet i Grønland 2005 indeholder også afsnit om uddannelsesforhold. I retsvæsenkommissionens betænkning er det bl.a. nævnt at det efter kommissionens opfattelse er nødvendigt at den kommende uddannelse af anstaltspersonalet tilrettelægges med henblik på at imødekomme behovet for forbedringer af anstaltslivet, herunder i forbindelse med gennemførelse af kommissionens forslag om indretning af lukkede afdelinger og halvlukket regi (bind 3, s. 1017). Det skal ske for at respekten for det enkelte menneske sikres og de almindelige menneskerettigheder overholdes. For at fastholde et kvalifi-

ceret uddannet personale skal der være tilbud om efter- og ledelsesuddannelse og en aflønning svarende til de ændrede krav.

Af politimesterens virksomhedsberetning for 2005 fremgår det at grunduddannelsen varer to år og veksler mellem praktisk træning i anstalterne og deltagelse i teoretiske kurser der tilrettelægges og gennemføres af Kriminalforsorgens Uddannelsescenter. Som nævnt var 20 ansatte til afsluttende eksamen i august 2006.

Det fremgår i øvrigt af virksomhedsberetningen at der i 2005 med ”Uddannelsesplan 2005” blev gennemført en del ændringer i uddannelsen af anstaltsbetjente. Der blev herunder indført et nyt obligatorisk modul hvorefter den prøveansatte skal på et 2-3 måneders praktikophold i Anstalten ved Herstedvester (grønlanderafdelingen).

5.9. Interne inspektioner

Det fremgår af Politimesteren i Grønlands virksomhedsberetning for politiet 2005 at den ledende anstaltsleder foretager inspektioner af anstalterne i Grønland, og at der udarbejdes en rapport for hver inspektion med aftaler og anbefalinger til forbedringsindsatser.

Jeg anmoder om en kopi af rapporten fra den seneste interne inspektion af Anstalten for domfældte i Nuuk.

6. Samtaler med indsatte

Jeg havde som nævnt i indledningen samtaler med to indsatte der begge har modtaget et brev som opfølgning herpå.

Den ene af de indsatte som jeg talte med, oplyste at de indsatte efter indelukning på stuerne kl. 21.30 ikke har mulighed for at komme på toilettet, men får

udleveret bækken (og kolbe). De indsatte skal selv rengøre dette, men der mangler rengøringsmidler hertil. Den indsatte mente endvidere at det er uhygiejnisk at rengøring af bækkenerne kun kan ske enten i håndvasken eller under bruseren.

Under den afsluttende samtale oplyste ledelsen at personalet indsamler og tømmer bækkener mv. som de indsatte næste morgen selv skal rengøre. På tidspunktet for inspektionen blev de indsatte dog lukket ud på toilettet om natten da der manglede bækkener mv., men nye var bestilt. Årsagen til at de indsatte normalt ikke kan komme på toilettet om natten, er at der ikke er nok personale til stede til at lukke de indsatte til og fra toilettet. Ledelsen bekræftede at rengøring må ske som den indsatte fortalte.

Jeg sendte en kopi af mit brev til den indsatte til anstaltens ledelse for at ledelsen kunne tage stilling til hans klage under dette punkt. Jeg bad om underretning om ledelsens svar til den indsatte i den anledning. Med brev af 13. november 2006 har anstalten sendt mig en kopi af anstaltens brev af 22. september 2006 til den pågældende. Heraf fremgår det bl.a. at anstalten stiller almindelige rengøringsmidler til rådighed for de indsatte med henblik på rengøring af bækken mv.

Jeg har noteret mig at der stilles rengøringsmidler til rådighed. Jeg anmoder anstalten om at oplyse om der – som det er tilfældet i Anstalten for domfældte i Qaqortoq – er mulighed for at opsætte en særskilt vandhane til brug for rengøring af bækkener mv.

Ombudsmanden har i øvrigt tidligere rejst en egen drift sag på baggrund af en artikel i web-avisen om ”uhumske toiletforhold” i Anstalten for domfældte i Nuuk. Det var i artiklen anført at de indsatte om natten var henvist til at besørge i en ”spand” som kunne stå i op til 10 timer på cellen før den blev tømt. Efter at have modtaget en udtalelse fra den ledende anstaltsleder der ikke kunne

genkende de problemstillinger der var anført i artiklen, og en udtalelse fra politimesteren der henholdt sig hertil, samt politimesterens svar til en klager som ligeledes rejste dette spørgsmål, meddelte jeg politimesteren at jeg ikke havde fundet grundlag for at foretage mig mere i sagen om toiletforholdene om natten i anstalten. I politimesterens svar til klageren er det anført at de indsatte lukkes ud til toiletbesøg om natten, men at der hvis personalet er optaget af andet, kan gå lidt tid (i yderste tilfælde op til 30 minutter) før et cellekald besvares. Det er endvidere anført at de indsatte hvis de ikke kan vente, kan anvende et bækken med låg i cellen som den indsatte kan få tømt når personalet besvarer cellekaldet.

Jeg må på baggrund af det oplyste under inspektionen forstå at det (normalt) ikke længere er muligt for de indsatte at benytte toilettet om natten, men alene at få tømt bækkenet. Jeg forstår endvidere at det skyldes personaleforholdene, og at de indsatte således som udgangspunkt kan komme på toilettet om natten. Jeg anmoder om oplysning om hvorvidt det er korrekt forstået, og om det fortsat på grund af personaleforholdene ikke er muligt for de indsatte at komme på toilettet om natten.

7. De udlånte sager

Jeg bad under inspektionen om at måtte modtage anstaltens rapportmateriale mv. for 2006 vedrørende anbringelse i observations- og sikringscelle, magtanvendelse, anvendelse af håndjern og de seneste 10 sager forud for varslingen den 13. juli 2006 om anvendelse af disciplinærstraf.

Jeg har modtaget i alt to rapporter om anvendelse af håndjern, fire rapporter om anvendelse af magt, otte rapporter om anbringelse i observationscelle, 13 forhørsrapporter og fire øvrige rapporter der ikke gav anledning til afholdelse af forhør. Det er alene de 10 seneste forhørsager der er indgået i min gennemgang nedenfor. Den ene magtanvendelsesrapport er heller ikke indgået i gennemgangen, jf. pkt. 7.2.1.

Anstaltens årsberetning og politiets virksomhedsberetning indeholder oplysninger om antallet af sager om de nævnte forhold henholdsvis i Anstalten for domfældte i Nuuk og i anstalterne tilsammen. For så vidt angår disciplinærsager, blev det under inspektionen oplyst at der indtil videre i 2006 havde været i alt 178 disciplinære forhør i anstalten. I 2005 havde anstalten i alt 353 sager om disciplinære overtrædelser, og anstalterne tilsammen havde 498 disciplinærsager.

Ved min gennemgang af det modtagne materiale har jeg navnlig haft opmærksomheden henledt på om procedurereglerne har været fulgt.

7.1. Håndjern

7.1.1. Indledning

De to rapporter om anvendelse af håndjern er for oven udfyldt med en dato. I det ene tilfælde er årstallet angivet som 2005, men i selve rapporten er 2006 angivet. Der må således være tale om en skrivefejl for oven på den ene rapport.

Da der alene er tale om to rapporter, er det ikke muligt umiddelbart at vurdere om fejl er enkeltstående eller af mere generel karakter i rapporterne.

7.1.2. Retsgrundlag

Da anvendelsen af håndjern i de konkrete tilfælde fandt sted før ikrafttrædelsen af den nugældende anstaltsbekendtgørelse og de nugældende anstaltsbestemmelser, var det de tidligere regler der fandt anvendelse ved disse anvendelser. Disse regler er bekendtgørelse nr. 239 af 1. april 1999 om anstaltsophold i Grønland og bestemmelser af samme dag om anvendelse af håndjern over for domfældte i de grønlandske anstalter. De nugældende regler (anstaltsbekendtgørelsens § 35 og bestemmelser om anvendelse af håndjern over for domfældte i de grønlandske anstalter, jf. løbenummer 5 i Politimesteren i Grønlands be-

stemmelser om anstaltsophold i Grønland) svarer indholdsmæssigt grundlæggende til de tidligere regler.

7.1.3. Betingelser

Håndjern kan anvendes hvis det er nødvendigt for at hindre bortgang (undvigelse), for at afværge truende vold eller overvinde voldsom modstand eller for at hindre selvmord eller anden selvbeskadigelse, jf. § 24, stk. 1, i den dagældende bekendtgørelse (og 35, stk. 1, i den nugældende bekendtgørelse).

Såvel de tidligere som de nugældende bestemmelser omtaler mulighederne for anvendelse af håndjern henholdsvis under transport, i forbindelse med visitation og i stedet for anbringelse i sikringscelle.

I begge de konkrete tilfælde blev håndjern anvendt for at hindre undvigelse under transport uden for anstalten (til sygehuset).

7.1.4. Begrundelse

Der skal i alle tilfælde foretages en konkret vurdering af hvorvidt betingelserne for anvendelse af håndjern er opfyldt. I personaleinstruksen er det (nu) udtrykkeligt angivet hvad der skal indgå i grundlaget for denne vurdering.

I begge rapporter er det som nævnt angivet at håndjern blev benyttet under transport til sygehuset for at hindre undvigelse. I det ene tilfælde fremgår det af rubrikken til beskrivelse af episoden hvorfor den pågældende var undvigelses-truet, mens det ikke fremgår i det andet tilfælde.

Det burde efter min opfattelse også i det andet tilfælde have været nærmere angivet hvorfor anstalten skønnede at der var en risiko for undvigelse. Da jeg går ud fra at der i det konkrete tilfælde er foretaget en konkret vurdering af

behovet for anvendelse af håndjern, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Til orientering kan jeg oplyse at jeg i en rapport af 14. juli 2005 vedrørende min inspektion af Arrestafdelingen i Vridsløselille har anført følgende:

” ...

Ved inspektioner gennem de seneste år der har omfattet en gennemgang af håndjernsrapporter, er det min erfaring at der ikke sjældent er en uklar begrundelse ved anvendelse af håndjern. Dette har muligvis sammenhæng med at blanketten ikke indeholder et særskilt punkt til angivelse af en begrundelse som derfor ofte må udledes af blandt andet punktet om beskrivelse af episoden (blankettens pkt. 3). Jeg beder på den baggrund direktoratet om at overveje om der er grundlag for at tilføje et yderligere punkt på blanketten til angivelse af begrundelsen for anvendelse af håndjern. Jeg skal i den forbindelse tilføje at jeg er opmærksom på at direktoratet tidligere har indskærpet at der skal foretages udførligt notat om begrundelsen for anvendelse af håndjern.”

I en udtalelse af 22. november 2005 anførte direktoratet herefter bl.a. at begrundelsen for anvendelsen skal beskrives i et skrivefelt med titlen ”beskrivelse af anvendelsesgrunden” i det modul vedrørende håndjern der findes i klientsystemet (og anvendes af kriminalforsorgens institutioner i Danmark). I en opfølgingsrapport af 7. december 2005 tilkendegav jeg herefter at jeg ved min gennemgang af rapporter om anvendelse af håndjern i forbindelse med fremtidige inspektioner vil have opmærksomheden henledt på om der i fornødent omfang angives en begrundelse for anvendelse af håndjern.

7.1.5. Magtanvendelse

I rapportblanketten skal det angives (afkrydses) om der har været anvendt magt i forbindelse med anvendelsen af håndjern, og om det er sket ved brug af håndkraft eller stav.

Det er afkrydset at der blev anvendt magt i begge tilfælde, men det er ikke afkrydset hvilken form for magt der blev anvendt. I det ene tilfælde fremgår det af beskrivelsen af episoden at den indsatte var indforstået med anvendelsen af håndjern, og det undrer mig derfor at det så skulle være nødvendigt at anvende magt.

Medmindre der er tale om en forkert afkrydsning i dette tilfælde, anmoder jeg om oplysning om hvorfor det var nødvendigt at anvende magt i dette tilfælde.

Hvis der ikke er tale om en forkert afkrydsning i dette tilfælde, er det i begge tilfælde en fejl at det ikke fremgår hvilken form for magt der har været anvendt. Jeg går ud fra at der alene er anvendt håndkraft, og at anstalten er opmærksom på at alle rubrikker i blanketterne skal udfyldes, jf. nu også personaleinstruksens afsnit om håndjern hvor det udtrykkeligt er anført.

7.1.6. Kompetence mv.

Ifølge § 2, stk. 1, i de dagældende bestemmelser om anvendelse af håndjern har anstaltslederen eller dennes stedfortræder kompetencen til at træffe beslutning om anvendelse af håndjern (under transport). Hvis forholdene i det enkelte tilfælde ikke tillader at man afventer vedkommendes afgørelse, træffes beslutningen dog af den tilstedeværende funktionær som straks skal underrette den kompetente person (bestemmelsens 2. pkt.).

I det ene tilfælde er det afkrydset at beslutningen om anvendelse af håndjern blev truffet af anstaltsleder/bagvagt. I det andet tilfælde er der ingen afkrydsning, og det er derfor ikke muligt at se hvem der traf beslutningen. I begge tilfælde er det afkrydset at der er sket underretning af anstaltsleder/bagvagt. Tidspunktet for underretning skal ifølge en parentes under dette punkt angives, men det er ikke sket.

Det er en fejl at der mangler afkrydsning i det ene tilfælde, og at tidspunktet for underretningen ikke er angivet.

Efter min opfattelse bør det endvidere ved fx udstregning angives om det er anstaltslederen eller bagvagten der har truffet afgørelsen eller har modtaget underretningen herom. Det gælder efter min opfattelse også selv om rapporten underskrives, jf. kravet herom i personaleinstruksen under afsnittet om håndjern.

Efter de nugældende bestemmelser, kan beslutning om anvendelse af håndjern (og ophør heraf) træffes af anstaltslederen eller den der bemyndiges dertil (§ 6, stk. 1). Personaleinstruksens afsnit om håndjern indeholder tillige et afsnit om kompetence. Det er heri anført at det er anstaltslederen og uden for dennes tjenestetid bagvagten der i hvert enkelt tilfælde træffer afgørelse i sagen. Hvis der ikke er tid til at indhente anstaltslederens eller bagvagtens godkendelse, kan beslutningen træffes af den anstaltsbetjent der er ansvarlig for det pågældende område. I så fald skal der snarest mulig ske underretning af anstaltslederen/bagvagten.

Jeg har noteret mig at der ifølge personaleinstruksen – der gælder for alle anstalterne – ikke er sket delegation af kompetencen.

Jeg har endvidere noteret mig at det af reglerne fremgår at der umiddelbart skal sendes en kopi af rapporten til politimesteren – eller efter § 8 i de nugældende bestemmelser den der bemyndiges dertil. I § 10 i de tidligere gældende bestemmelser var det anført at fremsendelsen skete til orientering hvilket er udgået i de nugældende bestemmelser. Jeg anmoder om nærmere oplysninger om politimesterens tilsyn på dette område.

7.1.7. Lægetilsyn

Efter § 3 i de dagældende bestemmelser (og § 7, stk. 2, i de nugældende bestemmelser) skal læge tilkaldes hvis der er mistanke om sygdom, herunder tilskadekomst hos den domfældte i forbindelse med anvendelsen af håndjern, eller hvis den domfældte selv anmoder om lægehjælp.

Jeg har alene modtaget forsiden af rapporterne. Jeg går ud fra at der på bagsiden er rubrikker bl.a. til angivelse af om der er sket tilkald af læge.

Jeg anmoder om kopi heraf.

7.1.8. Ophør og varighed

Det er i § 9, stk. 2, i de dagældende bestemmelser anført at anvendelsen af håndjern ikke må udstrækkes længere end formålet gør det absolut påkrævet.

Under pkt. 7 i rapporten skal dato og klokkeslæt for anvendelsen af håndjern angives. Jeg går ud fra at det på bagsiden af rapporten skal angives hvornår anvendelsen af håndjern er ophørt.

I det ene tilfælde er dato og klokkeslæt for anvendelsen angivet under pkt. 7, mens klokkeslæt for henholdsvis anvendelsen og ophør heraf er angivet i det andet tilfælde. Det fremgår af pkt. 2 til beskrivelse af episoden i det førstnævnte tilfælde hvornår anvendelsen ophørte.

Varigheden af anvendelsen fremgår således af (forsiden af) rapporten i begge tilfælde. I det ene tilfælde varede anvendelsen 1 time og i det andet tilfælde 1 time og 25 minutter.

Jeg har ikke grundlag for at antage at anvendelsen af håndjern i de to tilfælde har strakt sig ud over den periode hvor betingelserne for anvendelsen var opfyldt.

7.2. Magtanvendelse

7.2.1. Indledning

Den ene af de modtagne magtanvendelsesrapporter er (som nævnt ovenfor) ikke indgået i min gennemgang af sager om magtanvendelse. Det skyldes at denne rapport vedrører magtanvendelse i forbindelse med anbringelse i observationscelle. Jeg henviser til § 5 i de under pkt. 7.2.2. omtalte bestemmelser hvorefter der ikke skal udfærdiges en særskilt magtanvendelsesrapport når magtanvendelsen sker i forbindelse med anbringelse i observationscelle mv.

Det ene af de tre øvrige tilfælde vedrører samme indsatte som en af rapporterne om anvendelse af håndjern og en af rapporterne om anbringelse i observationscelle. Der er tale om en magtanvendelse senere samme dag som håndjerns anvendelsen fandt sted. Den pågældende blev transporteret til sygehuset i håndjern, og blev ifølge observationscellerapporten anbragt i observationscelle ved tilbagekomsten fra sygehuset. Anvendelsen af magt skete på et tidspunkt (kl. 20.45 til ca. kl. 21.00) hvor observationscelleanbringelsen endnu ikke var ophørt og ifølge magtanvendelsesrapporten på grund af flugt/for at hindre undvigelse. Der er i magtanvendelsesrapporten henvist til en rapport af samme dag. I observationscellerapporten er der ikke nærmere oplysninger om denne episode, men der er ligeledes i forbindelse med et tilsyn kl. 19.30 henvist til en særskilt rapport. Næste tilsyn fandt sted kl. 22.20.

Jeg går ud fra at henvisningen i de to rapporter omfatter samme (særskilte) rapport, og jeg beder om en kopi af denne rapport.

7.2.2. Retsgrundlag

Alle tre magtanvendelser fandt sted forud for ikrafttrædelsen af de nye regler og er således omfatter af de tidligere gældende regler. Disse regler er § 23 i den dagældende bekendtgørelse om anstaltsophold og bestemmelser af samme dag om magtanvendelse over for domfældte.

7.2.3. Betingelser

Betingelserne for at anvende magt er angivet i bekendtgørelsens § 23. Efter denne bestemmelse må magtanvendelse kun finde sted hvis det er absolut nødvendigt for at afværge truende vold eller betvinge voldsom modstand (nr. 1), for at hindre selvmord eller anden selvbeskadigelse (nr. 2), for at hindre bortgang eller standse den domfældte i at bortgå (nr. 3) eller for at gennemføre nødvendig visitation eller personalets anvisning om opholdssted (nr. 4).

Efter § 1 i de bestemmelser som Politimesteren i Grønland har fastsat om magtanvendelse, er magtanvendelse kun tilladt efter disse bestemmelser, dog bortset fra nødværge i overensstemmelse med lovgivningens almindelige regler.

Efter bestemmelsernes § 2 kan personalet anvende magt når øjeblikkelig indskriden er nødvendig for at afværge personlig overlast (nr. 1), for at hindre selvmord eller selvbeskadigelse (nr. 2) eller for at hindre undvigelse eller standse undvegne hvis der er grund til at tro at dette ikke kan gennemføres på anden måde (nr. 3).

Efter bestemmelsernes § 3 kan personalet anvende magt hvis det er nødvendigt for at gennemføre visitation i tilfælde hvor der er grund til at antage at den domfældte ellers vil volde skade på sig selv eller andre (nr. 1), for at gennemføre visitation der må anses for påkrævet for at hindre strafbart forhold eller i øvrigt af sikkerhedsmæssige hensyn (nr. 2), eller for at gennemføre personalets anvisninger om opholdssted (nr. 3).

Magtanvendelse efter § 2 kan omfatte håndkraft (greb, herunder greb om overarm for at føre eller lede den domfældte i en bestemt retning) og brug af stav (§ 2, stk. 2), mens magtanvendelse efter § 3 kun kan omfatte brug af håndkraft (§ 3, stk. 3).

I to tilfælde er magt anvendt for at afværge personlig overlast, og i det ene af disse tilfælde tillige for at hindre undvigelse. Det er det tilfælde som jeg har omtalt ovenfor under pkt. 7.2.1. I det tredje tilfælde er magt anvendt for at gennemføre visitation.

I alle tre magtanvendelsesrapporter er det ved afkrydsning i rubrik 6 anført at magtanvendelsen bestod af håndkraft. Dette er uddybet i to af rapporterne under beskrivelsen af episoden.

Af bestemmelserne om magtanvendelse, § 2, stk. 2, fremgår det at magtanvendelse i form af håndkraft (kun) kan bestå af ”greb, herunder greb om overarm eller lignende for at føre eller lede den domfældte i en bestemt retning”. I alle tilfælde er der anvendt (lovlige) greb.

7.2.4. Begrundelse mv.

I 2 af de 3 tilfælde er der i form af beskrivelsen i rapporterne om episoden der førte til magtanvendelse, givet en begrundelse for at magtanvendelsen blev anset for nødvendig. I det sidste tilfælde som er den sag der er omtalt under pkt. 7.2.1., er det anført at anvendelsen skete grundet flugt, og der er som nævnt under pkt. 7.2.1. henvist til en rapport af samme dag (som jeg har bedt om kopi af). Jeg går ud fra at der rettelig var tale om flugtforsøg, og at de nærmere omstændigheder er beskrevet i den rapport som der henvises til.

Selv om der foreligger en rapport og henvises hertil, bør episoden tillige gengives i selve rapporten om magtanvendelse.

Al magtanvendelse forudsætter efter bestemmelsernes § 4 at mindre indgribende foranstaltninger forgæves har været anvendt eller åbenbart vil være uanvendelige. I blanketten er en rubrik til angivelse af om magten har været forsøgt

undgået. I alle tilfælde er det anført at magten har været forsøgt undgået ved samtale.

7.2.5. Kompetence mv.

Beslutning om magtanvendelse træffes som udgangspunkt af anstaltslederen eller dennes stedfortræder. Hvis forholdene ikke tillader at man afventer anstaltslederens eller stedfortræderens afgørelse, træffes beslutningen af den tilstedeværende funktionær, jf. § 2, stk. 4, og § 3, stk. 3. Anstaltslederen eller dennes stedfortræder skal normalt omgående underrettes om det passerede, jf. § 2, stk. 4. Denne pligt består ikke for så vidt angår magtanvendelse efter § 3.

Beslutningen om anvendelse af magt er i alle tilfælde truffet af ”vagtleder/funktionær”, jf. § 2, stk. 4, og § 3, stk. 3.

Jeg har alene modtaget forsiden af blanketten i de tre tilfælde. Jeg går ud fra at der på bagsiden er rubrikker til notat om underretning mv.

Jeg anmoder om at modtage kopi af bagsiderne i de tre sager.

Jeg henviser i øvrigt til det anførte under pkt. 7.1.6. om udstregning så det udtrykkeligt fremgår hvem der har truffet afgørelse (eller har modtaget underretning) i sagen.

Efter de nugældende bestemmelser om magtanvendelse, kan beslutning om anvendelse af magt træffes af anstaltslederen eller den der bemyndiges dertil (§ 8, stk. 1). Der skal i alle tilfælde hvor beslutningen er truffet af en anden fordi en kompetent persons afgørelse ikke har kunnet afventes, ske underretning af en kompetent person så hurtigt som muligt. Også i dette tilfælde skal der sendes en kopi af rapporten til politimesteren eller den der bemyndiges dertil.

Jeg anmoder om oplysning om hvorvidt der på dette område er sket delegation af kompetencen, og i givet fald til hvem. Jeg anmoder tillige om oplysninger om ledelsens (politimesterens og anstaltslederens hvis kompetencen er delegeret) tilsyn med området for anvendelse af magt.

7.2.6. Lægetilsyn

Efter bestemmelsernes § 7 skal der tilkaldes læge hvis der er mistanke om sygdom, herunder tilskadekomst, hos den indsatte i forbindelse med anvendelse af magt, eller i tilfælde hvor den indsatte selv anmoder om lægehjælp.

Jeg går ud fra at der også på bagsiden af blanketten som jeg har bedt om kopi af ovenfor, er rubrikker til notat om lægetilkald. Jeg afventer således modtagelsen af disse kopier.

7.3. Anbringelse i observationscelle

7.3.1. Indledning

Jeg har som tidligere nævnt modtaget otte rapporter om anbringelse i observationscelle.

7.3.2. Retsgrundlaget

Syv af anbringelserne fandt sted forud for de nye reglers ikrafttrædelse, og for disse anbringelser gælder derfor de tidligere regler som findes i § 25 i den dagældende bekendtgørelse om anstaltsophold i Grønland og i Politimesteren i Grønlands dagældende bestemmelser om anvendelse af observationscelle mv. i de grønlandske anstalter. Den sidste anbringelse fandt sted den 8. august 2006 – dvs. efter at de nye regler var oversat til grønlandsk.

7.3.3. Betingelser for anbringelse

Efter den dagældende bekendtgørelses § 25, stk. 1, og § 36 i den nugældende bekendtgørelsen kan domfældte kun anbringes i observationscelle såfremt det skønnes påkrævet for at hindre hærværk, såfremt afgørende hensyn til opretholdelse af ro og sikkerhed i institutionen kræver det, eller såfremt der skønnes at være behov for særlig observation. Betingelserne er gentaget i de bestemmelser der med hjemmel i bekendtgørelserne er udfærdiget om anbringelse i observationscelle mv.

Anbringelsen skete i fire tilfælde for at hindre hærværk. I tre af disse tilfælde skete anbringelsen tillige for at opretholde ro og sikkerhed i institutionen. I (yderligere) to tilfælde skete anbringelsen for at opretholde ro og sikkerhed i institutionen, og i de sidste to tilfælde for at føre særlig observation.

7.3.4. Begrundelsen for anbringelse

I alle rapporterne er der redegjort for forløbet indtil beslutningen om anbringelse i observationscelle blev truffet. I det ene tilfælde er redegørelsen ikke anført i rubrik 2 hertil, men under beskrivelsen af den anvendte magt i rubrik 6.

I et af de tilfælde hvor anbringelsen skete for at hindre hærværk, er det i redegørelsen anført at den pågældende var kommet ud af enrumsanbringelse ved at ødelægge døren, og at observationscelleanbringelsen skete fordi døren først skulle laves. Der er tale om en anbringelse den 5. april 2006, og jeg går ud fra at den dør der var blevet ødelagt, var døren til den celle hvor den pågældende var udelukket fra fællesskab. (Det fremgår ikke om det var på den sikrede afdeling eller i den indsatte egen celle). Ifølge rapporten varede opholdet i observationscellen godt 22 timer.

Jeg anmoder om en udtalelse om hvorvidt der i dette tilfælde reelt var tale om en fortsættelse af enrumsanbringelsen i observationscellen fordi den indsatte ikke længere kunne være enrumsanbragt i den celle hvor døren var ødelagt, jf.

det anførte i rapporten om at anbringelsen skete fordi døren først skulle laves, eller om der var tale om en egentlig observationscelleanbringelse for at "hin-dre" (yderligere) hærværk. Hvis det sidste er tilfældet, beder jeg om en uddyb-ning heraf. Da der er udfærdiget en sædvanlig observationscellerapport i sa-gen, indgår rapporten i gennemgangen nedenfor.

Samme dag – den 5. april 2006 – blev en anden indsat tillige anbragt i observa-tionscelle. Anbringelsesgrundlaget var i dette tilfælde behov for særlig obser-vation fordi den indsatte blev anset for selvmordstruet, og den indsatte havde ophold i observationscellen i godt 26 timer. Ved et tilsyn den følgende dag kl. 14.50 er det skrevet at den indsatte gerne ville tilbage til sin celle, men ikke kunne komme det fordi døren endnu ikke var lavet. I et tilsynsnotat kl. 16.22 er det skrevet at døren nu var ordnet, og at den indsatte nu var flyttet (tilbage til cellen). Der ses dog ikke at være blevet byttet om på bagsiden af observa-tionscellearkene ved de to anbringelser samme dag. Den indsatte i det andet til-fælde kom i øvrigt tilbage til egen celle kl. 11.15.

Medmindre det fremgår af det særskilte notat som jeg har bedt om under pkt. 7.2.1. i sagen vedrørende den anbringelse der varede godt 26 timer, beder jeg om oplysning om hvad det anførte om reparation af dør i denne sag sigter til.

7.3.5. Magtanvendelse

I 6 af de 8 tilfælde har der været anvendt magt i forbindelse med indsættelse i observationscelle. Der er anvendt håndkraft i form af forskellige greb og ben-lås, og i et tilfælde blev der tillige benyttet håndjern (som den indsatte ikke fik taget af efter indsættelsen i observationscellen da han var meget voldsom). I et af tilfældene er der i rubrik 6 henvist til en særskilt magtanvendelsesrapport der er vedhæftet, og ellers er der i denne rubrik givet en beskrivelse af den anvend-te magt.

I det ene af de to tilfælde hvor det er afkrydset at der ikke blev anvendt magt, er det i beskrivelsen af episoden angivet at den indsatte først nægtede ”frivilligt” at få håndjern på, men at han efterfølgende accepterede at få håndjern på under transporten til observationscellen som han ”frivilligt” blev ført ned til. Det fremgår endvidere at den indsatte var faldet lidt mere til ro da han blev ført ned til observationscellen.

7.3.6. Visitation og omklædning

Efter de tidligere gældende bestemmelsers § 3 kan visitation og omklædning foretages såfremt det skønnes påkrævet. Efter de nugældende bestemmelsers § 3 skal visitation foretages medmindre det findes unødvendigt, og omklædning skal foretages hvis det i det enkelte tilfælde er nødvendigt.

I seks tilfælde, herunder det tilfælde som ligger efter ikrafttrædelsen af de nye regler, er det angivet at visitation og omklædning er foretaget. I de resterende to tilfælde er visitation og omklædning ikke foretaget.

Idet jeg går ud fra at visitation og omklædning i disse tilfælde ikke er fundet påkrævet, har jeg ingen bemærkninger hertil.

I et af de tilfælde hvor det er afkrydset at der er sket visitation og omklædning, er det første notat i feltet i observationsarket til bemærkninger et notat om selve indsættelsen (den 5. april 2006 kl. 14.15) hvori det er anført at den indsatte var ”afklædt” og indsat i observationscelle 2. Ved et notat kl. 19.30 er det anført at den indsatte havde skåret sig selv, og der er henvist til en særskilt rapport som jeg har bedt om under pkt. 7.2.1.

Jeg går ud fra at de nærmere omstændigheder i forbindelse med denne selvbeskadigelse, herunder hvad den indsatte skar sig med, fremgår af denne rapport. Idet den indsatte på trods af at han blev visiteret forud for indsættelsen,

var i besiddelse af en genstand som han kunne benytte til at skære sig selv med, anmoder jeg om en udtalelse vedrørende visitationen af den indsatte i dette tilfælde.

7.3.7. Kompetence

Efter § 2 i såvel de tidligere bestemmelser som de nugældende bestemmelser træffes beslutning om anvendelse af observationscelle af anstaltslederen eller af den han bemyndiger dertil. I de nye bestemmelser er det tillige i § 17 anført at bestemmelse om anbringelse i observations- eller i sikringscelle mv. og om ophør af disse foranstaltninger, træffes af anstaltslederen eller af den der bemyndiges dertil. Dette skal i rapporterne angives ved afkrydsning i rubrik 1. I rubrik 4 skal det angives hvem der har medvirket til anbringelsen i observationscelle.

I standardblanketten skal det afkrydses om bestemmelsen om anbringelse er truffet af anstaltsleder/bagvagt eller vagtleder/funktionær fordi henvendelse til anstaltsleder/bagvagt ikke kunne afventes. For så vidt angår ophør, skal det i observationsarket afkrydses om beslutningen herom er truffet af anstaltsleder/bagvagt eller af en af anstaltslederen bemyndiget person. Der er som anført nedenfor foretaget afkrydsning i nogle tilfælde i sidstnævnte rubrik.

Jeg anmoder om oplysning om hvorvidt bemyndigelsesbestemmelsen til at træffe beslutning om anbringelse i observationscelle er udnyttet i anstalten, og hvem der er bemyndiget til at træffe beslutning om ophør.

I tre tilfælde er det angivet at beslutning om anbringelse er truffet af anstaltsleder/bagvagt, mens det i de øvrige tilfælde er angivet at beslutning om anbringelse er truffet af vagtleder/funktionær da henvendelse til anstaltsleder/bagvagt ikke kunne afventes.

I tilfælde hvor beslutning om anbringelse i observationscelle ikke er truffet af anstaltsleder/bagvagt, er det efter de tidligere bestemmelser om anvendelse af observationscelle ikke et udtrykkeligt krav at der skal ske underretning af anstaltsleder/bagvagt, jf. bestemmelse § 2. Da den der underskriver en rapport om anbringelse i observationscelle, står inde for at underretning af anstaltsleder/bagvagt er foretaget, jf. rapportens rubrik 8, er jeg i rapporten om min inspektion af Anstalten for domfældte i Nuuk i 1999 gået ud fra at det er anstaltens praksis at der også i sager om anbringelse i observationscelle (lige som i sager om sikringscelleanbringelse) sker underretning af anstaltsleder/bagvagt.

Der er nu krav om at en kompetent person skal underrettes – også ved observationscelleanbringelse hvis beslutningen om anbringelse er truffet af en anden, jf. § 17, stk. 2, i de nugældende bestemmelser. Det fremgår i øvrigt heraf at det er den tilstedeværende funktionær der er ansvarlig for det pågældende område der træffer beslutning om anbringelse i observations- og sikringscelle hvis en kompetent persons afgørelse ikke kan afventes.

Jeg bad i rapporten om inspektionen i 1999 anstalten om en udtalelse om hvilken praksis der følges med hensyn til underretning af anstaltsleder/bagvagt. Anstalten oplyste i den anledning at anstalten i praksis fulgte § 11 i bestemmelserne (om anbringelse i sikringscelle). Det betyder at anstaltslederen selv træffer afgørelsen når han/hun er til stede. Hvis anstaltslederen ikke er til stede, træffer den tjenestegørende vagtmester afgørelsen. På visse andre tider fx ved nattjeneste vil det være den ansvarlige på området der træffer beslutningen. Anstaltslederen eller overvagtmesteren underrettes altid så hurtigt som muligt, dvs. fra 2 til 10 minutter efter episoden, og kommer om fornødent til stede i anstalten. Direktoratet for Kriminalforsorgen henholdt sig hertil, og jeg tog det oplyste til efterretning.

Jeg går ud fra at denne praksis fortsat følges, men beder for en ordens skyld om oplysning herom.

Underretning skal efter de nugældende bestemmelsers § 17, stk. 2, der omfatter både observationscelle- og sikringscelleanbringelse, ske ”så hurtigt som muligt”. Det skal i rapporten udtrykkeligt angives hvornår en sådan underretning har fundet sted.

På nær i et tilfælde (en rapport af 22. marts 2006) er rapporterne i punkt 8 påført dato og klokkeslæt som jeg går ud fra sigter til tidspunktet for underretningen. I det ene tilfælde hvor denne rubrik ikke er udfyldt, er klokkeslættet for underretning angivet i det vedhæftede observationsark – som imidlertid har en anden dato end observationscellerapporten. Da observationsarket vedrører samme indsatte som rapporten, og da klokkeslættet for underretning er sammenfaldende med klokkeslættet for indsættelsen i observationscellen ifølge rapporten, lægger jeg til grund at datoangivelsen i observationsarket (den 25. februar 2006) er forkert. Jeg går således ikke ud fra at der er tale om observationsarket til den observationscellerapport som jeg har modtaget fra den 25. februar 2006 vedrørende en anden indsat, og hvor der ikke er vedlagt observationsark, jf. pkt. 7.3.8., eller at den indsatte fra rapporten af 22. marts 2006 tilige blev anbragt i observationscelle den 25. februar 2006.

Underretning er i fire af de øvrige tilfælde sket 4-5 minutter efter anbringelsen, i et tilfælde 15 minutter efter anbringelsen, i yderligere et tilfælde 1 time og 26 minutter efter anbringelsen og i det sidste tilfælde 16 timer og 7 minutter efter anbringelsen.

Jeg anmoder om en udtalelse vedrørende de to sidstnævnte tilfælde som drejer sig om anbringelser den 5. maj 2006 og 25. februar 2006.

Underretning skal som nævnt ifølge rapporterne ske til anstaltsleder/bagvagt. I et tilfælde fremgår det udtrykkeligt ved udstregning at det var anstaltslederen der modtog underretning. I to andre tilfælde fremgår det andet steds i rapporten hvem der blev underrettet.

Det bør som nævnt efter min opfattelse i alle tilfælde fx ved udstregning (eller understregning), fremgå hvem underretning er givet til.

For så vidt angår beslutning om ophør, er det i et tilfælde i observationsarket afkrydset at beslutningen herom blev truffet af anstaltslederen/bagvagten, og i tre tilfælde afkrydset at beslutningen er truffet af en af anstaltslederen bemyndiget person. Jeg går ud fra at det er den person der har underskrevet i dette felt. I to tilfælde mangler afkrydsning.

Det er en fejl.

7.3.8. Lægetilsyn

Efter anstaltsbekendtgørelsens § 36, stk. 3, 2. pkt., og § 4 i såvel de tidligere bestemmelser som de nugældende bestemmelser skal læge tilkaldes hvis der er mistanke om sygdom (herunder tilskadekomst), eller hvis den domfældte selv begærer lægehjælp. Det skal i rubrik 3 på forsiden af observationsarket angives hvorvidt lægetilsyn er skønnet nødvendigt.

To af rapporterne er ikke vedlagt observationsark, og i to af de andre tilfælde mangler forsiden af observationsarket. I det ene af de tilfælde hvor observationsark ikke er vedlagt, varede anbringelsen kun 12 minutter idet den pågældende blev hentet af politiet på grundlag af en beslutning der blev truffet efter underretningen af bagvagten. Jeg går på denne baggrund ud fra at der ikke skete tilkald af læge i dette tilfælde (og at det er baggrunden for at der ikke foreligger et observationsark).

I det andet tilfælde uden observationsark fremgår det af pkt. 2 i selve rapporten at den indsatte ved anbringelsen i observationscelle blev spurgt om han ønskede lægetilsyn (hvad han ikke gjorde). Spørgsmålet om lægetilsyn har således været overvejet i dette tilfælde.

Jeg anmoder om oplysning om hvorfor jeg ikke har modtaget et observationsark vedrørende denne anbringelse (som fandt sted den 25. februar 2006), og om en kopi af arket hvis det findes. Som nævnt under pkt. 7.3.7. ses det observationsark der er dateret den 25. februar 2006 og vedhæftet en rapport af 22. marts 2006, ikke at være observationsarket til anbringelsen den 25. februar 2006.

I de fire tilfælde hvor s. 1 af observationsarket er vedlagt, er lægetilsyn ikke skønnet nødvendigt. I et af disse tilfælde havde den indsatte en time før anbringelsen i observationscelle været til samtale med en læge på psykiatrisk afdeling.

I de to tilfælde hvor side 1 af observationsarket mangler, fremgår det ikke (i øvrigt) af sagen om lægetilsyn blev skønnet nødvendigt.

Jeg går ud fra at det i disse to tilfælde – som drejer sig om anbringelser den 5. maj 2006 og 8. august 2006 – også er vurderet om lægetilsyn er skønnet nødvendigt.

7.3.9. Observation

Efter bestemmelsernes § 6 skal den indsatte under ophold i observationscelle jævnligt tilses af personalet, og enhver der tilses den pågældende, skal foretage notat på et observationsskema. Notatet skal indeholde oplysning om tidspunktet for tilsynet samt oplysning om den pågældendes tilstand, herunder eventuelle bemærkninger om behovet for at opretholde anbringelsen.

I to tilfælde er der som nævnt under pkt. 7.3.7 ikke noget observationsark i sagen, men i det ene tilfælde varede anbringelsen som nævnt kun 12 minutter. Det fremgår ikke hvor længe den anden anbringelse uden observationsark varede; det er den sag hvor underretning af anstaltsleder eller bagvagt først er

sket efter godt 16 timer. Medmindre der ikke foreligger et observationsark vedrørende denne anbringelse, går jeg ud fra at varigheden af anbringelsen fremgår af observationsarket som jeg har anmodet om kopi af ovenfor.

Det er ikke nærmere præciseret hvad der skal forstås ved ”jævnligt”. I rapporten om min inspektion af anstalten i 1999 meddelte jeg at jeg gik ud fra at anstalten fastsatte tidsintervallet mellem de enkelte tilsyn ud fra et skøn over den indsattes tilstand, og at dette kunne begrunde forskelle i intensiteten af foretagne tilsyn. Jeg nævnte også at der efter min opfattelse i almindelighed ikke bør være mere end ca. en time mellem tilsynene.

I det tilfælde hvor anbringelsen skete for at føre særlig observation, er de fleste tilsyn, herunder næsten alle tilsynene i de første mange timer, sket med 15 minutters mellemrum. Tilsyn er i øvrigt i de fleste tilfælde foretaget med 30 til 60 minutters mellemrum. I enkelte rapporter er der i nogle tilfælde gået 1 til 2 timer mellem tilsyn, og i en enkelt rapport er der 2 timer og 50 minutter mellem to tilsyn henholdsvis kl. 19.30 (hvor den indsatte havde foretaget selvbeskadigelse) og kl. 22.20. Det er den tidligere nævnte anbringelse hvor der på et tidspunkt under anbringelsen skete en magtanvendelse på grund af flugtforsøg. Denne magtanvendelse skete ifølge magtanvendelsesrapporten mellem kl. 20.45 og kl. 21.00. Jeg går ud fra at det af den rapport der er henvist til i såvel observationscellerapporten som magtanvendelsesrapporten, og som jeg under pkt. 7.2.1. har bedt om en kopi af, fremgår hvad der skete efter kl. 19.30 og indtil magtanvendelsen kl. 20.45, og at den indsatte blev genindsat i observationscellen efter ophøret af magtanvendelsen kl. 21.00.

Hvis det ikke er korrekt antaget, beder jeg anstalten om at oplyse hvad der er sket i sagen i det nævnte tidsrum.

I alle tilfælde er der (foruden tidspunkterne for tilsyn) gjort notat om den indsattes tilstand og lignende.

7.3.10. Underskrift

Observationsarket for anbragte i observationscelle indeholder i rubrik 4 på s. 1 et krav om underskrift for udfyldelse af punkterne 1 til 3 (om anbringelsesgrundlag, iværksættelsestidspunkt og lægetilsyn) samt om tidspunktet for underretning af anstaltsleder eller bagvagt. Rubrik 8 i selve rapporten indeholder ligeledes et krav om underskrift for udfyldelse af punkterne 1-7, som også omfatter bl.a. anbringelsesgrundlaget og iværksættelsestidspunktet.

I to af de fire tilfælde hvor s. 1 af observationsarket foreligger, mangler der underskrift. I begge disse tilfælde er der (dog) en underskrift i selve rapporten, i det ene tilfælde dog ikke i pkt. 8, men i pkt. 7. I de to tilfælde hvor s. 1 af observationscellearket mangler, er der ingen underskrift i pkt. 8 (eller andet sted) i selve rapporten, men i det ene tilfælde er det med maskinskrift angivet hvem der har udfyldt punkterne.

Det er en fejl at der i nogle tilfælde mangler underskrift som skal ske både i observationscellerapporten og på observationsarket.

7.3.11. Ophør og varighed

Ophold i observationscelle må efter § 25, stk. 3, i den tidligere gældende bekendtgørelse og § 36, stk. 5, i den nugældende bekendtgørelse, ikke udstrækkes længere end det skønnes absolut påkrævet. Bestemmelserne er gentaget i § 19 i såvel de tidligere som de nugældende bestemmelser (henholdsvis stk. 1 og 3) om anvendelse af observationscelle mv.

Varigheden af indsættelsen i observationscelle var som tidligere nævnt i et tilfælde blot 12 minutter. I to tilfælde varede anbringelsen henholdsvis godt 2 timer og 5 timer og 45 minutter. I yderligere et tilfælde varede anbringelsen 9 timer og 35 minutter. I yderligere to tilfælde varede anbringelsen henholdsvis 22 timer og 19 minutter og 26 timer og 7 minutter. I et tilfælde fremgår det ikke (præcist) hvornår anbringelsen ophørte idet det ikke i dette tilfælde som i de

øvrige tilfælde af sidste tilsynsnotat fremgår at den pågældende blev udtaget på dette tidspunkt (hvilket politimesteren har gjort en bemærkning om). Jeg lægger imidlertid til grund at den indsatte blev udtaget på dette tidspunkt, og anbringelsen varede i så fald 13 timer og 27 minutter. I det sidste tilfælde, som er et af de tilfælde hvor der ikke foreligger et observationsskema, fremgår det ikke hvor lang tid observationscelleanbringelsen varede. Det er det tilfælde hvor pkt. 8 om underskrift og underretning af anstaltsleder/bagvagt er udfyldt godt 16 timer efter anbringelsen.

Jeg har ovenfor under pkt. 7.3.8. bedt om en kopi af observationsarket i dette tilfælde og går ud fra at det heraf fremgår hvornår anbringelsen ophørte. Er det ikke tilfældet, beder jeg anstalten om at oplyse hvornår anbringelsen ophørte.

Den anbringelse der varede 22 timer og 19 minutter, skete som tidligere nævnt fordi den indsatte havde ødelagt døren til den celle hvor han var enrumsanbragt. Jeg har ovenfor under pkt. 7.3.4. stillet spørgsmål om hvorvidt der reelt var tale om en fortsættelse af enrumsanbringelsen i observationscellen. I bemærkningerne i observationsarket vedrørende de 9 første tilsyn (mellem kl. 13.45 og kl. 23.50) er det anført at den indsatte sad i sengen. I bemærkningerne vedrørende de øvrige tilsyn frem til udtagelsen er det anført at den indsatte sov.

Hvis der var tale om en egentlig observationscelleanbringelse, beder jer om en udtalelse vedrørende udstrækningen af denne anbringelse (der fandt sted den 5. april 2006). Jeg er som det fremgår, opmærksom på at den indsatte ikke kunne være i den celle hvor han havde været enrumsanbragt, før døren var blevet repareret, og at han som følge af at han var enrumsanbragt, skulle være bag låst dør.

Den anbringelse der varede godt 26 timer (og som også fandt sted den 5. april 2006), skete som tidligere nævnt med henblik på særlig observation på grund af selvmordsrisiko. På et tidspunkt ca. 5 timer efter anbringelsen havde den indsatte skåret sig. Ved de næste tilsyn kl. 22.20 og kl. 23.20 er det noteret at den indsatte røg/fik udleveret en cigaret. Den indsatte sov ved alle tilsyn mellem kl. 00.45 og kl. 10.30. Ved de efterfølgende tilsyn var den indsatte stille og rolig og bad kl. 14.50 om at komme tilbage til sin egen celle. Det er i notatet vedrørende dette tilsyn bemærket at døren endnu ikke var lavet. Jeg forstår det sådan at den indsatte ville være kommet tilbage til egen celle på et tidligere tidspunkt hvis døren havde været lavet, og at observationscelleanbringelse således ikke var påkrævet helt frem til udtagelsen.

Jeg anmoder om oplysning om hvorvidt det er korrekt antaget.

7.3.12. Ledelsens tilsyn

Anstaltslederen skal i observationsarkets rubrik 7 anføre sine efterfølgende bemærkninger hertil samt underskrive dette. Politimesteren skal tilsvarende i rubrik 8 anføre sine efterfølgende bemærkninger hertil samt underskrive dette. Også ved observationscelleanbringelse skal politimesteren (eller den der bemyndiges hertil) efter såvel de tidligere som de nugældende bestemmelser umiddelbart have en kopi af rapporten i sagen, jf. § 5 i de nugældende bestemmelser.

I fire af de seks tilfælde er der underskrevet i rubrik 7. Der er ikke anført yderligere bemærkninger, bortset fra et ok i to tilfælde. Politimesteren har underskrevet i fem tilfælde, herunder de to tilfælde hvor anstaltslederen ikke har underskrevet. Det tilfælde hvor politimesteren ikke har underskrevet, er det nyeste tilfælde der er fra den 8. august 2006 hvor underskriften i pkt. 7 som det eneste sted er original. Politimesteren har fremsat bemærkninger i to tilfælde.

Jeg har noteret mig at der af ledelsen, herunder politimesteren, føres tilsyn med området for anbringelse i observationscelle i form af en efterfølgende kontrol af rapporterne.

7.4. Disciplinærsager

7.4.1. Indledning

De disciplinærsager som jeg har modtaget, er alle kopier fra forhørsprotokollen. Jeg har tillige modtaget kopi af de underliggende rapporter i sagerne. De 10 rapporter som jeg har gennemgået, omhandler forhør der er afholdt i perioden 21. juni 2006 til og med 12. juli 2006, dvs. en periode på tre uger. Flere dage har der været tale om mere end et forhør, og for at undgå forveksling er henvisning til sagerne nedenfor sket ved deres nr. i forhørsprotokollen.

7.4.2. Retsgrundlag

Politimesteren i Grønlands anstaltsbekendtgørelse af 20. april 2006 indeholder regler om disciplinærforanstaltninger i bekendtgørelsens §§ 38-40. Politimesterens bestemmelser af samme dag indeholder bestemmelser om anvendelse og fuldbyrdelse af disciplinære foranstaltninger i de grønlandske anstalter (løbenummer 9) og bestemmelser om procedureregler i forbindelse med afgørelse om bl.a. disciplinære foranstaltninger (løbenummer 8).

I tilslutning til udfærdigelsen af disse bestemmelser har den ledende anstaltsleder den 29. maj 2006 udfærdiget vejledende normalreaktioner i disciplinærsager for anstaltssektoren i Grønland. Disse erstatter tidligere vejledende regler herom. Det fremgår således af retsvæsenkommissionens betænkning at Politimesteren i Grønland i forbindelse med tidligere drøftelser om fastsættelse af nye regler for anstaltsophold konstaterede et behov for en nærmere koordinering af praksis i de tre anstalter, og at der i den forbindelse i 1999 blev udfærdiget et ”normalsanktionsskema”.

Det er som det fremgår af pkt. 3 uklart for mig hvornår de nye regler er trådt i kraft, og dermed om reglerne var trådt i kraft da de konkrete sager blev behandlet. I det følgende har jeg henvist til de nye regler der indholdsmæssigt grundlæggende svarer til de tidligere regler.

7.4.3. Betingelser

Bekendtgørelsens § 38, stk. 1, indeholder en opremsning af i hvilke tilfælde en indsat kan ikendes en disciplinærforanstaltning, og § 38, stk. 2, indeholder en opremsning af hvilke disciplinærforanstaltninger der kan anvendes.

Efter § 38, stk. 1, kan ikendelse af en disciplinærforanstaltning ske ved overtrædelse af nærmere angivne bestemmelser i bekendtgørelsen (nr. 1), ved overtrædelse af regler der er henvist til i nærmere angivne bestemmelser i bekendtgørelsen (nr. 2), ved overtrædelse af ordensbestemmelser fastsat i medfør af bekendtgørelsens § 17 såfremt det af disse fremgår at overtrædelse kan medføre disciplinærforanstaltning (nr. 3), og ved undvigelse eller forsøg herpå (nr. 4).

Af § 38, stk. 2, fremgår det at der som disciplinærstraf kan anvendes advarsel (nr. 1), indskrænkning af de beløb der udbetales som lommepenge (nr. 2), frakendelse af udgang (nr. 3), frakendelse af adgang til beskæftigelse uden for anstalten (nr. 4), og ikendelse af enrumsanbringelse (nr. 5).

7.4.4. Sagsbehandlingsregler

Politimesteren i Grønland har som nævnt ovenfor udfærdiget procedureregler for behandlingen af bl.a. disciplinærsager. Ved siden af disse regler gælder forvaltningsloven der blev sat i kraft for danske myndigheder i Grønland den 1. januar 1995, jf. anordning nr. 1188 af 27. december 1994.

Af politimesterens procedureregler fremgår det bl.a. at der skal tilvejebringes fyldestgørende oplysninger om de forhold der kan lægges til grund for afgørelsen (§ 1), og at der skal ske partshøring (§ 2).

Der skal desuden udfærdiges et notat både inden afgørelsen og om den trufne afgørelse (§ 2, stk. 2 og 4). Notatet skal indeholde en gengivelse af de omstændigheder, herunder indberetninger og eventuelle forklaringer, der (kan) lægges til grund for afgørelsen. Notatet efter stk. 4 (forhørsnotatet) kan udfærdiges med en henvisning til notatet efter stk. 2 der i så fald skal vedhæftes som bilag. Dette notat skal tillige indeholde oplysninger om hvorvidt der er overtrådt bestemmelser og i givet fald hvilke, samt en fyldestgørende begrundelse for afgørelsen. Den domfældte skal altid gøres bekendt med begrundelsen for den trufne afgørelse, jf. stk. 5.

Hvis der er sket afhøring af personale eller domfældte, skal der udfærdiges et notat der gengiver forklaringen, jf. § 2, stk. 2, 2 pkt. Den afhørte skal have lejlighed til at gennemlæse og godkende sin forklaring, og det skal anføres om det er sket. Alle afhøringer skal overværes af et personalemedlem, jf. stk. 3.

De notater der udarbejdes, skal opbevares i særskilt ringbind og kopi skal lægges på den indsattes sag, jf. § 4.

7.4.5. Parthøring og begrundelse

Der er i alle tilfælde en gengivelse af den indsattes forklaring i rapporten, og selv om det ikke udtrykkeligt fremgår at den indsatte er gjort bekendt med det indberettede, lægger jeg derfor til grund at der i alle tilfælde er sket partshøring, jf. bestemmelsernes § 2, stk. 1. Det fremgår ikke på hvilken måde partshøring er sket, men det kan ske ved oplæsning eller udlevering af rapporter og eventuelle øvrige akter i sagen.

Som nævnt skal forhørsnotatet indeholde en fyldestgørende begrundelse der bl.a. skal indeholde oplysning om hvilke bestemmelser der måtte være overtrådt. Selv om det ikke udtrykkeligt fremgår, skal begrundelsen for den trufne afgørelse tillige indeholde en angivelse af retsgrundlaget for den trufne afgørelse.

Forhørsprotokollen er en standardprotokol der bl.a. indeholder et punkt med overskriften "Begrundelse for afgørelsen". Dette felt er (ligesom rapportens øvrige felter) udfyldt i alle tilfælde. I feltet er det fx angivet at der er tale om første rapport, eller der er oplysning om tidligere disciplinære forhold/afgørelser. Punktet indeholder således oplysninger der har haft betydning for udmålingen af den ikendte disciplinærforanstaltning. I to tilfælde er der dog blot anført "domfældtes udtalelse" og "arbejdsvægring".

Ombudsmanden har i forbindelse med gennemgang af sager om udelukkelse fra fællesskab i sagen om inspektion af Institutionen for frihedsberøvede asylansøgere i Sandholm spurgt Direktoratet for Kriminalforsorgen om anvendelsen af punktet "begrundelse" i den forhørsprotokol der anvendes af kriminalforsorgens institutioner i Danmark. Ombudsmanden anførte herom bl.a. følgende i en opfølgingsrapport i sagen:

"Afsnittet 'Begrundelse' var ikke udfyldt i noget tilfælde, herunder ved angivelse af hvorfor udelukkelse fra fællesskab blev anset for 'nødvendigt', jf. kravet herom i straffuldbyrdelseslovens § 63, stk. 1. Jeg bad om direktoratets bemærkninger til den manglende udfyldelse af rapporten under overskriften 'Begrundelse', herunder oplysning om hvorvidt institutionerne er vejledt nærmere om brugen af den elektroniske forhørsdel.

Direktoratet har oplyst at der undervises i brugen af den elektroniske forhørsdel på kriminalforsorgens forhørslederkurser som er tredages internatkurser med en grundig gennemgang af både den teoretiske og praktiske del af et forhør. Der lægges i undervisningen megen vægt på at lære kursisterne at begrunde en disciplinærafgørelse korrekt, men erfaringsmæssigt er det et punkt der volder mange af kursisterne vanskeligheder. Udover tredages-kurserne blev der i efteråret 2002 afholdt endags kurser for forhørsledere der tid-

ligere har gennemgået forhørslederkurser, men manglede erfaring med Klientsystemets forhørsdel.

Jeg har noteret mig det oplyste som jeg forstår således at der på de nævnte kurser også vejledes konkret i hvad der skal stå i feltet 'Begrundelse'."

Ombudsmanden foretog sig ikke videre i denne sag.

I sagen vedrørende min inspektion af Arresthuset i Herning den 25. januar 2006 har jeg i forlængelse heraf – og med henvisning til min gennemgang af anvendelsen af feltet "begrundelse" i forhørsprotokollerne i denne sag – bedt direktoratet om at oplyse nærmere om hvorledes feltet "begrundelse" efter direktoratets opfattelse konkret skal anvendes i disciplinærsager. Direktoratet har i en udtalelse af 10. juli 2006 oplyst at dette felt anvendes til at begrunde strafudmålingen i den konkrete sag, og at det normalt sker ved henvisning til normalreaktionerne på området. Hvis sanktionen afviger fra normalreaktionen, anføres tillige de relevante formildende eller skærpende omstændigheder.

Jeg har noteret mig at anstalten i det nævnte felt i de fleste tilfælde har angivet forhold af betydning for strafudmålingen – om der var tale om første rapport eller tidligere forhold (skærpende omstændigheder). Når der er tale om et førstegangstilfælde, er udgangspunktet som anført i de vejledende normalreaktioner, at normalreaktionen skal anvendes. Jeg går ud fra at anstalten vil overveje fremover tillige udtrykkeligt at henvise til normalreaktionerne når afgørelsen er truffet i overensstemmelse hermed. Om reaktionerne i de konkrete tilfælde henviser jeg til pkt. 7.4.8.

Under punktet "Sigtelse" er forseelsen i alle tilfælde anført, men kun i et tilfælde er der henvist til den bestemmelse der blev anset for overtrådt. (I denne sag blev den indsatte ikke ikendt en disciplinærforanstaltning). Under feltet "Afgørelse" i de øvrige sager er der henvist til § 26, stk. 1, i den tidligere gældende

anstaltsbekendtgørelse som svarer til § 38, stk. 1, i den nugældende anstaltsbekendtgørelse.

Hvis de nye regler var trådt i kraft på tidspunktet for de truffne afgørelser, er det en fejl at der ikke er henvist til bestemmelsen i den nye anstaltsbekendtgørelse. Jeg går ud fra at anstalten fremover vil være opmærksom på at henvise til den nye bekendtgørelse.

For så vidt angår kravet om angivelse af den overtrådte bestemmelse, er det i øvrigt kun ved undvigelse eller forsøg herpå at det er tilstrækkeligt at henvise til bekendtgørelsen (nu § 38, stk. 1, nr. 4). De øvrige bestemmelser i § 38, stk. 1, henviser til andre bestemmelser og når de anvendes, må det derfor tillige angives hvilken bestemmelse (eller hvilke bestemmelser) der er tale om – som det også er sket i et tilfælde. Jeg går ud fra at anstalten fremover vil være opmærksom på også at angive dette.

I feltet ”Bevisbedømmelse” er der i de fleste tilfælde henvist til den underliggende rapports indhold og i flere tilfælde tillige til den indsatte forklaring. Den indsatte har i de fleste tilfælde erkendt forholdet. Indsatte erkendelse indebærer at nærmere bevisførelse ikke er fornøden, men der skal fortsat ske en bevisbedømmelse. Det er dog tilstrækkeligt at henvise til at den indsatte har erkendt forholdet.

I et tilfælde der vedrørte misbrug af arbejdsudgang og besiddelse af et pibehoved lavet af en el-pære, benægtede den indsatte at pibehovedet var hans. Han oplyste ifølge den underliggende rapport at det var arbejdstøjets tidligere ejers. Der er i bevisbedømmelsen henvist til ”rapportens ordlyd samt indsatte forklaring” både for så vidt angår misbruget af arbejdsudgangen (som var umiddelbart konstaterbart) og besiddelsen af pibehovedet.

Det burde have været anført hvorfor den indsatte forklaring med hensyn til pibehovedet blev tilsidesat.

I et tilfælde hvor den indsatte objektivt set havde overtrådt bestemmelserne om økonomisk administration, var den indsatte ifølge forklaringen ikke klar over at forholdet indebar en overtrædelse af reglerne.

Selv om dette ikke har betydning for den bevismæssige vurdering af de faktiske forhold, burde anstalten have forholdt sig til dette i rapporten.

For god ordens skyld bemærker jeg at det i bevisbedømmelsen udtrykkeligt skal fremgå hvad der er lagt vægt på, og at det hvis den indsatte forklaring er tilsidesat, må anføres hvorfor det er sket. Hvis den indsatte gør forhold gældende der kan have betydning for sagen i øvrigt, fx for strafudmålingen, må anstalten ligeledes forholde sig hertil.

7.4.6. Kompetence mv.

Kompetencen til at ikende disciplinærforanstaltning ligger hos anstaltslederen eller den der bemyndiges hertil, jf. bekendtgørelsens § 38, stk. 1.

I alle tilfælde på nær et er afgørelsen truffet af overvagtmasteren. I det sidste tilfælde er afgørelsen truffet af en vagtmester.

Jeg går på denne baggrund ud fra at der er sket delegation af kompetencen efter § 38, stk. 1.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har i en vejledning om adgang til intern delegation i kriminalforsorgens institutioner anført at de lokale kompetencefor-

hold og arbejdsgange bør være fastsat udtrykkeligt i de tilfælde hvor kompetencen er henlagt til institutionens leder eller den der bemyndiges dertil.

Jeg anmoder politimesteren og direktoratet om at oplyse om det har været overvejet om det også bør gælde for anstalterne i Grønland (også på andre områder end disciplinærområdet).

I den ovenfor nævnte vejledning om intern delegation er det desuden anført at de lokale regler også bør indeholde nogle arbejdsgange som gør det muligt for institutionens leder effektivt at udøve sine styrings- og instruktionsbeføjelser. I pkt. 7 i den disciplinærstrafvejledning som Direktoratet for Kriminalforsorgen har udfærdiget til kriminalforsorgens institutioner i Danmark, er det desuden anført at institutionens leder ved delegation af kompetencen bør inddrages under behandlingen af en sag hvis den konkrete sag giver anledning til særlig tvivl. Der kan fx være tvivl om hvad der kan anses for bevist og ikke bevist, eller om hvilke bestemmelser der kan anses for overtrådt.

Af retsvæsenkommissionens betænkning fremgår det som nævnt at Politimesteren i Grønland i forbindelse med tidligere drøftelser om fastsættelse af nye regler for anstaltsophold konstaterede et behov for en nærmere koordinering af praksis i de tre anstalter. Det er i den forbindelse anført at alle disciplinær-rapporter herefter fremsendes til politimesteren der gennemgår materialet med henblik på at sikre en ensartet anvendelse i de tre anstalter.

Jeg anmoder om oplysning om hvorvidt rapporterne fortsat rutinemæssigt fremsendes til politimesteren. Hvis det ikke er tilfældet, anmoder jeg om oplysning om ledelsens (herunder anstaltslederens idet jeg som nævnt går ud fra at der er sket delegation) tilsyn med behandlingen af sager om disciplinære foranstaltninger.

7.4.7. Klagevejledning mv.

I alle sagerne er der givet klagevejledning med henvisning til bestemmelser om anstaltsophold i Grønland § 33, stk. 2 og forretningsordenen for Det grønlandske Kriminalforsorgsnævn. Der er tale om en standard klagevejledning der er fortrykt i den anvendte (elektroniske) blanket.

I den nugældende anstaltsbekendtgørelse findes bestemmelsen om klagevejledning i § 46, stk. 2. Jeg har noteret mig at blanketten der er vedlagt som bilag til de vejledende normalreaktioner, nu henviser til anstaltsbekendtgørelsens § 46, stk. 2.

7.4.8. Sanktionen

Anstaltsbekendtgørelsens § 38, stk. 2, indeholder som tidligere nævnt en opremsning af de disciplinære foranstaltninger der kan anvendes. Bestemmelsen er gentaget i § 1 i bestemmelserne om anvendelse og fuldbyrdelse af disciplinære foranstaltninger hvor det tillige er anført at foranstaltningerne kan ikendes i kombination med hinanden.

Den ledende anstaltsleder i Grønland har som tidligere nævnt den 29. maj 2006 udfærdiget vejledende normalreaktioner i disciplinærsager.

I indledningen hertil er det understreget at der er tale om vejledende retningslinjer, og at der således i hvert enkelt tilfælde må foretages en konkret vurdering. Det er videre anført at normalreaktioner er reaktioner ved førstegangsforseelser hvor der ikke foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, og hvor der er tale om overtrædelser af ”middel grovhed”. Der er endvidere redegjort for hvornår afgørelser har gentagelsesvirkning, for udmålingen når der er flere forseelser til samlet pådømmelse, og hvad der skal lægges vægt på ved valg af sanktionen. Endvidere er der en nærmere gennemgang af behandlingen af sager inden for forskellige kategorier.

Det fremgår, som tidligere nævnt, i de fleste tilfælde om der er tale om en førstegangsforseelse eller tidligere forhold som i så fald nærmere er angivet.

I et tilfælde blev der ikke ikendt en disciplinær foranstaltning fordi det fandtes godtgjort at den indsatte ikke havde begået den forseelse som den underliggende rapport omhandlede. I et andet tilfælde der vedrørte fund af en saks og en abonnementsæske til en mobiltelefon, fik den indsatte forklaret husreglerne. I yderligere et tilfælde der vedrørte unddragelse af økonomisk administration (som var et førstegangstilfælde) fik den indsatte en advarsel og nedsat lommepege for to uger (hvilket er i overensstemmelse med normalreaktionsskemaet for en sådan forseelse). I alle de syv resterende tilfælde var sanktionen enrumsanbringelse i op til syv dage der i et tilfælde blev gjort betinget. I fem af disse tilfælde fik de indsatte tillige nedsat lommepege og i fire tilfælde blev den indsattes udgang tillige frakendt for en vis periode (op til 12 uger). I tre af disse tilfælde omfattede sigtelsen to forhold.

Som nævnt fremgår det af bestemmelsernes § 1 at der kan anvendes flere foranstaltninger i forening. Af vejledningen om normalreaktioner fremgår det endvidere at der ved flere samtidige forseelser skal udmåles en foranstaltning efter den alvorligste forseelse med et vist tillæg, men den samlede foranstaltning må ikke være summen af de mulige reaktioner og må ikke overskride foranstaltningsrammen for den alvorligste forseelse. Tidligere overtrædelser af samme eller lignende karakter medfører endvidere en skærpelse af reaktionen (gentagelsesvirkning), jf. vejledningens generelle afsnit herom.

I et tilfælde der vedrører arbejdsvægring idet den indsatte ikke mødte på arbejde, var reaktionen enrumsanbringelse til næste dag. Det fremgår ikke om der var tale om et førstegangstilfælde. Ifølge normalreaktionsskemaet er reaktionen for arbejdsvægring i førstegangstilfælde enrumsanbringelse til arbejdstidsop-hør. Det drejer sig om sag nr. 149-06.

Jeg anmoder om oplysning om hvorvidt der var tale om et førstegangstilfælde, og i bekræftende fald hvorfor der så vidt ses så er sket en skærpelse af sanktionen i forhold til normalreaktionen.

I et andet tilfælde hvor den indsatte blev sigtet for misbrug af udgang og hashrygning, men hvor den disciplinære sanktion blev givet for misbrug af udgang og besiddelse af hjemmelavet hashpibe, var reaktionen ikendelse af enrumsanbringelse i et døgn og nedsættelse af lommepenge i to uger. Det drejer sig om sag nr. 150-06 der var et førstegangstilfælde. Normalreaktionen for besiddelse af ulovlige effekter i anstalten efter udgang og for besiddelse af rygeredskaber i anstalten, er ifølge skemaet advarsel og nedsættelse af lommepenge i to uger og eventuel frakendelse af udgang i to uger. Normalreaktionen for hashrygning er ifølge normalreaktionsskemaet (ved førstegangstilfælde) enrumsanbringelse i en dag og nedsættelse af lommepenge i to uger (og overvejelser om tilbagekaldelse af udgang).

Jeg anmoder om oplysning om hvorfor der er givet enrumsanbringelse og ikke advarsel i dette tilfælde.

I yderligere et tilfælde der vedrører udeblivelse efter udgang i over to timer (to døgn), skete der frakendelse af al udgang i 12 uger og ikendelse af enrumsanbringelse i syv døgn (og tillæg af to dage i strafberegningen). Der er i dette tilfælde i rapporten omtalt tre tidligere disciplinærsager som ligger inden for de sidste 16 uger forud for den aktuelle sag. Den ældste af disse sager vedrører også udeblivelse (over to timer) og medførte samme foranstaltning samt tillige nedsættelse af lommepenge. Normalreaktionen ved udeblivelse i 1-3 dage er i andegangstilfælde inden for 30 uger enrum i tre dage, frakendelse af dagudgang i 10 uger og aftenudgang i 12 uger. Det fremgår ikke af vejledningen hvad normalreaktionen bør være når der tillige foreligger andre forseelser, men

jeg går ud fra at de andre forhold tillige er anset som en skærpende omstændighed. Denne sag drejer sig om sag nr. 153-06.

Jeg anmoder om nærmere oplysninger om de forhold der er lagt vægt på ved strafudmålingen i dette tilfælde. Selv om den tidligere sag om udeblivelse der er fra den 20. marts 2006, ikke er blandt de sager der er indgået i min rapportgennemgang, anmoder jeg desuden om oplysninger om de nærmere omstændigheder i denne sag, herunder de forhold der er indgået i strafudmålingen ved afgørelsen i sagen.

I yderligere et tilfælde der vedrører kriminalitet begået under udgang, er der sket nedsættelse af lommepenge i to uger, frakendelse af al udgang i 12 uger og enrumsanbringelse i syv døgn (sag nr. 154-06). Dette tilfælde omfatter samme indsatte som i den ovenfor nævnte sag med nr. 150-06 for første gang var ikendt en disciplinærforanstaltning for (anden form for) misbrug af udgang og besiddelse af ulovlige effekter. Kriminalitet under udgang medfører ifølge normalreaktionsskemaet enrumsanbringelse i syv dage og frakendelse af al udgang i 12 uger. (Der er ikke angivet skærpede reaktioner ved gentagelsestilfælde).

Jeg anmoder om oplysning om hvorvidt nedsættelsen af lommepenge er givet som en skærpende omstændighed på grund af den tidligere afgørelse der blev truffet 11 dage tidligere, eller af andre grunde.

Der skete som nævnt enrumsanbringelse i syv dage i to tilfælde. Ifølge § 1, stk. 4, 2. pkt., skal politimesteren eller den der bemyndiges dertil, snarest muligt orienteres hvis der træffes afgørelse om enrumsanbringelse for en længere tid end tre døgn. Det fremgår ikke af rapporterne i de to sager om der skete en sådan underretning.

Jeg anmoder om oplysning herom.

Opfølgning

Jeg beder om at anstalten sender de oplysninger mv. som jeg har bedt om, gennem Politimesteren i Grønland og Direktoratet for Kriminalforsorgen med henblik på at myndighederne kan komme med bemærkninger hertil.

Underretning

Denne rapport sendes til Anstalten for domfældte i Nuuk, den ledende anstaltsleder i Grønland, Politimesteren i Grønland, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Det Grønlandske Kriminalforsorgsnævn, Justitsministeriet, Folketingets Retsudvalg og de indsatte i anstalten.